

Paápé uráin-aai

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni kaumbo-wáái-áátáiyá'yo miyáumai-aatai maisuwéna maarán-áái agaimakáye. Agaimarónka'a Ísuni aampa'ó kun-kwáásisáfesa karaáná'a símai sáwí'a uwátinkaraawe. Ísuntafesa isésa fasi'ámai méraiwae séna maanáái agaimakáye. Ísu Káráísitini kísausafena Maníkó wení namuro-wáásiyé waántawankone iyáákena wení waási wembó ímbo auwésamo wéaraaiwaen-kwaasi kawe'á uwátinkainiye. Yóni miyán-áái agaimakáye.

¹ Maníkó Ísu Káráísitintafena séna kárika'o paápé índa-tantaa'a isáiwae sé'a kesí kísau-waasi simátimuwo súwana Ísu Káráísiti wíyómpaken-kísau-waasi ai'marówana kuména Ísu Káráísitini kísau-waasigon-awi'a Yónimba kusimámakaiye.

² Yóni Maníkóní ásé-aaiwara Ísu Káráísiti minááísáfena siyáin-aaiwara seyaafá-tántáá'o awángrainkwara'a simátimena maanáúfáífimbá agaimakáye. ³ Paápé

índa-tantaa'a kárika'a paápé índa póna Maníkó maanáúfáífinkén-ááímó toráumai awánáiyankwaasiye maanááímó isésamo taawiyafiyankwaasiye kawe'á uwátinkainana tirunkó kawe'á ínýe.

⁴ Kemá Yóni maanáúfáí agáúmpo Ésiyaa-marafa'a afakaeté-naopa'o Fasi'aénkóní waásimo

méraawi ísáaro. Maníkó ááéma ména kífé'wara'a ména aasiyaasí maé'mae'o índawi úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro. Maníkóní ámútənko afakaeté-fasi'aembo tokáiwai Maníkómó kawáánin-aempa'a ména úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro. ⁵ Ísu Káráisiti Maníkón-aai arupíse úmai simátímíwai úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro. Wemá aifa'á pukáimpinkembo iyáfasinkaiwai marapá-káwáá-wáásiyá'á káráwiyyaiye. Ísu Káráisiti kentáá-ímáyáá

éna kentáásáfena puwéna kentáásí sáwí-imayaa faúsínkaraiye. ⁶ Kawáán-uwásínkáísata Ísu afowámá Maníkóní kísausa wémäumne. Wení fí'oran-awauma waé'wae'a isaná kentáárá'á kawáánúmaena iyíníye. Érai'-aain-iye.

⁷ Ísáaro. Ísu ainánká'á kumínasa seyaafá'-wáásí tufükáan-kwaasiwara'a awánáiyana aaifimbó maitinkáíndasafena tirunkó sáwí'a ínana umbái táíníye. Miyáumai paápé índa mindá érai'-aain-iye.

⁸ Fasi'aénkó Maníkó séna seyaafá-tántáákóní áwáugo pó'a ánaaembo seyaafá-tántáá'ó tai'áíndara'a kemá úwoi méranaumne. Ááéma mé'a káfélwara'a mé'a maé'mae'a ónaumne. Seyaafá-fásí'aénkwáráwí úne siyákiye.

Yóni Káráisitimbo awánarain-aai.

⁹ Kemá Yóni kentuwáámá úne. Kembiwíséta Ísumpa'a kááísamai mé'a kembiwísé'a Maníkó kawáánipa kesé'a mé'a kembiwíséta umbaitántáápimbá fasi'ámai mé'a wéamu'maraumne. Maníkón-aai simátime'a Ísu siyáin-aaiwara'o

simátimundarakemba aaisambá siyésa ta'óto'mai sí'maesá nonafufumpa'-máráfá'-áwí'a Pátimoſifa'a másínkówá'a méraawanana 10 sondaará'á Maníkóní ámútánko kempímbá óraa'a uwásinkowa'a Maníkón-ímáyáá aantemba ówánana kesínaaempakemba minúwóiyáámbá aaigó uwíyenkaamba óraaka 11 séna awánenda-tantaa'a aúfái-wandaafimba agaimaré túwénasa Fasi'aénkóní waási afakaeté-naopa'o méraawi ísáaro. Mindáó'-awi'a Éfésási-naopa'e Séménaa-naopa'e Pégámamu-naopa'e Táyátáira-naopa'e Sáándisi-naopa'e Firándéfiyaa-naopa'e Réóndísiyaa-naopa'e miyáumai-naoken-kwaasi ísáaro siyáye.

12 Súwa'a nááwa síyó sé'a waé'mai awánáawánda afakaeté-omba óntankon-awí'a korí-óntámbá úmakaampimba minómbá kúra'makowa'o ts wánáawánda 13 minónkóní afufumpimbá moóráwigo waásilyaamba ména ayáátáá'-ampanta uréna áyaafaiya'a uriyon-á'wáánkáú uréna 14 a'nónkóe ayáárankoe'a waéní'a kówana súgáyáagaya úwana ména aúranko iyaráámbá kówana 15 aísamaima óntambo agaimakáawanamo énembo intembá aísamaigo miyáráámbá úwana aaigómá noniyasáúrakenkaamba óraaka séna 16 ayáánúrapa'a afakaeté-o'a toréna óipinkemba paepáé'a séfasefa'-aempa'a áwááima wérowana óikakemba aafáúmó íyáúsenamo intembá uráiyé.

17 Úwa'a awáné'a áfáára sáá'a úwá'a wenaísamaifimba kumbé'a púwóraantamba ówánana ayáánúrapaken-ayaantamba sine'a

ta'ótorena séna ímba áá'a íno. Aifa'é ánaaqenkoní áwáuma kemá úne. ¹⁸ Pukáundafinkembá iyáfasiné'a aasiyaasí maé'mae'o úndawi súnare'a méraundawi úne. Púwón-aemapa'e waási timanka'é káráwiyaundawi úne. ¹⁹ Miyáumai awánáánda-tantaa'a aúfáífimba agauwó. Káfé'o wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índawe aúfáífimba agauwó. ²⁰ Siyáánúrapa'a afakaeté-o'a toré'a afakaeté-ombo kúratoraunda awánáánda mintántáákóní áwáu ímbo paápé uráindara'a simáménda isaaó. Mináfákáété-omba Fasi'aénkóní waási mináfákáété-naopa'o méraawi owaná mináfákáété-o'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaawin-owe Ísu simásímakaiye.

2

Mináái Éfésási-naopa'o simátímakain-aai.

¹ Ísu simásimena séna Éfésási-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Afakaeté-o'a siyáánúrapa'a toré'a afakaeté-onkoní afufumpimbó núndawi maanááí simámumpo Éfésási-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba simámuwo. ² Miyá úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Ímba ifátúwáámba tiyáántán-kwimáimo méraamba tuwánaraumne. Sáwí'o úmaimo méraaq-kwaasiti kísausafenamo ímbo tirááimo taimbá tuwánaraumne. Tuwímbai karó'a sésa Maníkóní aantá-waasisa únemo sembá kembiwí miwí táái isé'a miwítí kísau awáné'a miwísafé'a karó'a sewémó sembá tuwánaraumne. ³ Kesí waási onkákémbá umbai-tántáá'ó tímémba kembá ímba

siyuwé'a kentáfél'a ísámai fasi'ámai méraamba tuwánaraumne.

4 Miyán-káwé'ló ombá tuwánaraumpo moórátantaa'ló ontáfél'a ímba aamoí uwátinkaumne. Aifa'á kentáfél'a áfááraumai imáyáa uráambanifo tuwé'a káfél'a ímba miyá wéofo **5** aifa'ó kawe'ó é'ówini áwáuma imáyáan-oro. Káfél'a ímba miyáráámbá é'a tuwé'a aifa'ó kawe'ó uráantemba miyán-oro. Ímbo miyámó é'o kempá'ló tíya'ló é'a kentópa'a wé'a kentí ómbá maisúwáana'a úwoi-waasiyaamba ónááwe. **6** Énifo Níkórási-waasiti kísausafe'l'a tíyámba uwátinkááwa'a kewará'á síyámba uwátinkauna'a mindásafe kawe'á wéowe.

7 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútankó Fasi'aénkóní waási seyaafá'ló simátímín-aai ísámai kawel'án-oro. Aaí senasá sáwítantaakombo íyáákaawi Maníkóní kawel'-áémpá'ló wérain-taeramba nésa maé'mae'a ónááwe. Minááí aúfáífimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Minááí Séménaa-naopa'o simátímakain-aai.

8 Ísu simásimena séna Séménaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'ló káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Aifa'é ánaaene miwání áwáuma é'a pukáundafinkemba íyáfasine'a súnaraundawi maanááí simámumpo simámuwo. **9** Umbai-tántáá'á tíméwa'l'o sáwisan-kwaasiyaambo ombá tuwánaraumne. Sáwisan-kwaasiyaambo ombánifo Maníkómpákémbá

sáwífa-tantaa'a maiyáawe. Tuwímbai karo'á sésa Yúndaa-waasisa úne sembánifo waántawankonaráái waésa símai sáwí'o uwátinkáámba tuwánaraumne. ¹⁰ Tí'a índa-i'o uwátinkaiyamba ímba táá'a íno. Maanááí ísáqro. Waántawanko imayáa timínasa kembá tísai úmai isánae sésa tatí'maesá ándáfa'a mátinkesa siyáánkai-i'a sáwí'a uwátinkanaawe. Kentáfé'a fasi'ámai méwasa tuwímbai tinka monasasa puwíwae síyambanifo kentáfé'a fasi'ámai méwa'a imayáa tíména'a wiyómpa'a maé'mae'i o iyamba mindá kentí kawe'-méyámbániye.

¹¹ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímíngai ísámai kawe'án-oro. Sáwí-tantaa kombo íyáákaawi sáwí-marupa'o iyamó kámakama ipa'á ímba maé'mae'a ónáawe. Minááí aúfáífimba agaimái simátimiyo

Ísu simásímakaiye.

Minááí Pégámamu-naopa'o simátímakain-aai.

¹² Ísu simásimena séna Pégámamu-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiya in dawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Sóipimba paepáé'a séfasefa'-awaaimo wérai wai maanááí simámumpo simámuwo. ¹³ Kemó méraapa'a é'a tuwánaraumne. Waántawanko káráwiya ipa'a méraafo kentáfé'a imayáa é'a arupíse úmaimo méraamba tuwánaraumne. Ááéma moóráwigon-awi'a Ántípási kentí naaópa'a waántawanko méraipa'a ména kesáái arupíse úmai simátima'mae iyúwasa tufúwana

puwún-kanaara'a ímba kembó siyúwáámba kesé'a kááísamai méraawe. ¹⁴ Miyán-káwé'ó ombá wétuwanaumpo kaumbo-kae-tántáá'ó tokáantafe'a ímba aamoí uwátinkaumne. Naaofá'á moóráwigon-awi'a Péramu sáwí'o uráintemba kempínkémbá tuwímbai miyá wéowe. Péramu moóráwigon-awi'a Pérékumba aráánamuwana wemá Ísareri-waasi sáwí-amba aráátimuwasa karol'-máníkómpá'á póí tufukésa kúfu'uwandesa fí'owa fí'owa awaaqinínkóe awaaikóe'a aoisaambá uráawe. Kempínkémbá tuwímbai miyá-sáwí-ámbá wéaraatimewe. ¹⁵ Miyáumai kempínkémbá tuwímbai Níkórási-wqasiti sáwí-amba wéaraatimewe. ¹⁶ Mindásafe'a misawí-ámpá tuwé'a kempá'á teró. Ímbo miyámó íya'o é'a káríka'a kempá'á kumé'a paepáétambo káráantemba sóipinkem-paepaetamba minkwáásí karánaumne.

¹⁷ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aai
Ísámai kawe'án-oró. Sáwí-tantaakombo íyáákaawi wíyómpaken-tomba timé'a waén-óntámbá minóntánká'á aú-awi'o agaimakáin-ontamba timénaumne. Maíyawí aantemba mináwí'á awánánááwe. Minááímá aúfáífimba agaimái
simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Minááí Táyatáiraa-naopa'o simátímakain-aai.

¹⁸ Ísu simásimena séna Táyatáiraa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba

maanááí agaimái túwénana awánáíno. Maníkón-ááninko súranko iyaráámbá kaisaná sísamai óntambo agaimakáawanamo kaúfíntemba sísamaigo miyáráámbá uráisa'a maanááí simámumpo simámuwo. ¹⁹ Kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kentáfé'a imáyáá é'o kesé'a kááísamai mé'o fí'owi túwa'nai e'a ímba kembá siyuwé'o fasi'ámai méraamba tuwánaraumne. Káfé'o máén-kisaugo aifa'ó maiyáan-kisaugombo íyáákaimba tuwánaraumne. ²⁰ Énifo moórátantaal'ontáfé'a ímba aamoí uwátinkaumne. Naaófá'á moórá-ininkon-awi'a Yéséperi sáwí'o uráintemba kempínkémbá moórá-ininko karo'á séna Maníkón-aaimo simátimundawi únemo simbá ímba tínaaemba uwámewana kesí kísawasaki sáwí-amba aráátimena tí'maena wisasá karo'-máníkómpá'á póí tufukésa kúfu'uwandesa fí'owa fí'owa awaaíninkóe awaaikóe'a aoisaambá owa'á ímba símai aambá fáíkaawe. ²¹ Miníninkómbá simáme'a tuwániyai sé'a amu'makáunana ímba túwáimba úwoi tokáiyie. ²² Mindásafe sé'a wenkwárá wesé'a sáwí'o owíwárá'á óraa-tí'o índa-i'a uwátinkanaumne súne. Sáwí'o ombó ímbo tuwésamo kempá'ótíya'o é'a súndantemba uwátinkanaumne. ²³ Wenaráá'marimbo tinklemonasamo puwíyasa Fasi'aénkóní waási seyaafá'-áémpá'ó méraawi minááí isésa kentáfesa sésa waási sirumpiné imáyáafine suwánaraiwaisa póna kawe'ó ondawísá kawe'-meyáámbá siménasa sáwí'o íyawí sáwí-meyamba timíníye sénááwe. ²⁴ Kembiwí Táyatáiraa-naopaken-kwaasifinkemba Yéséperin-aai ímba taawiyafé'a waántawankoni aúpá'-ááí ímbo taawiyafíyawi ímba moórá-umbai-tantaal'a

timénaumne. ²⁵ Maníkóní érai'-aai tirumpimbá ta'ótoke'a kúmónda simu'maráoro.

²⁶ Sáwí-tantaakomba íyáákesa kúmóndara'o simátímakaundantembo íyawisafe sé'a marapá'-wáásiyá'á kawáánoro. ²⁷ Kesifo kentáfena séna waásiya'a kawáánuwomo siyáintemba marapá'-wáásiyá'á kawáánoro sénaumne. Fasi'aéntántáátámbó sawemó tufántuwaawanamo sáwifasemo intembá miyámó ésa fasi'ámai kawáán-urésa tínkamonaawe. ²⁸ Minkwáásí sáwítantaakombo íyáákaawi moórá-o'a timénaumne. Aafáúmó íyáúsisanamo wérain-o'a timénaumne Ísumo siyáimba minááí wesáfena siyákiye. ²⁹ Ísu simásimena séna ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aai ísámai kawe'án-oro. Minááí aúfáífimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

3

Minááí Sáándisi-naopa'o simátímakain-aai.

¹ Ísu simásimena séna Sáándisi-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Maníkón-amamba afakaeté-fasi'aen-amamba toré'a afakaeté-o'o tokáundawi maanááí simámumpo simámuwo. Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kentáfesa sésa Maníkóní waásin-owe sembánifo méraawini áwáuma tuwánaraumne. Maníkón-aai tóikaken-aantemba sé'a méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a méraafo ² kentúrá'a káráwiyoro. Maníkón-aai tuwáúnafo sé'a ta'óto'mai kawe'án-oro.

Maníkón-aúranka'a kentí kísau ímba arupíse-kisaun-ifo kentúra'a káráwiyoro. ³ Maníkón-aai ísámai ta'ótokaan-aai imáyáa é'a kempá'á té'a minááí taawiyafé'a méraaro. Ímbo miyámó íya'o é'a kumé'a sáwí-meyamba timénaumpo umén-kwáásimó kafífimbó tentenkáán-úmai ímbo ísarenka'a kumé'a sáwí-meyamba timénaumne.

⁴ Énifo kembiwí Sáándisi-naopaken-kwaasifinkemba tuwímbai ímba sáwí'a é'o kawe'úmaimo méraan-kwaasi waén-únánkwátóiyaambá ombá pó'a kesé'a ménaawe. ⁵ Sáwítantaakombo íyáákäraiywí miyáumai waén-únánkwátói urésa ménaawe. Maníkón-aúranka'e wiyómpaken-kisau-waasi túranka'e miwí túwí'a sé'a kesí waásiye sé'a miwí túwí'a ímba tuwígáúfaranaumne. Aúí'a úmai maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwi'o agaimakáin-aufai-wandaafinkemba
ímba tuwígáúfaranaumne.

⁶ Ísaán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ló simátímín-aai ísámai kawe'án-oró. Minááí aúfáifimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Minááí Fírándéfíyaa-naopa'o simátímakain-aai.

⁷ Ísu simásimena séna Fírándéfíyaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Ufaen-kwáásí é'a érai'-aai aantembo sundawi úne. Téfítimo káráwiyaainten-úmai káráwiye'a ontarakén-kíyá'á káráwiyaumpo

íyáferaaromo senda-wáásímó ésa íyáferanaawe. Ímba íyáferaaromo sendawímó ésa ímba íyáferanaawa'a maanáái simámumpo simámuwo.

⁸ Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Ísáaro. Aambá witinkáúmpo ímba aambá fáítinkanaawe. Kári-fasi'aembá maiyé'a méraambanifo kesáái ímbo túwáámba taawiyafé'a waási túranka'o Ísuni waási únemo sembá tuwánaraumne.

⁹ Tuwímbai karo'á sésa Yúndaa-waasisa úne sembánifo waántawankon-arááímo wáéwi imáyáa tíménasa kempá'á tésa kífaesa kentáfesa sésa Ísu arumbó tímakaiwain-owe sénááwe.

¹⁰ Kemá sé'a fasi'ámai mé'a simu'marááro siyáumpo miyán-owe. Seyaafá'-máráfá'ó méraan-kwaasifa'a umbai-tántáá'á téna sáwí'o uwátinkainda fasi'ámai mé'o simu'maráántafe'a kemá káráwiyonaumne.

¹¹ Kárika'a kumónaumpo kesí imáyáa tafisímai sáwí'o uwásinkaiyata kawe'-méyámbá ímba máúnafo sé'a kesáái tirumpimbá ta'óto'mai kawe'án-oro.

¹² Naambó ésamo naamayáámbo fáéntemba sáwí-tantaakombo íyáákaawi kesifo Maníkóní ámáán-daumpa'a naamayáánkaamba faitínkáánasa aasiyaasí maé'mae'a ónááwe. Sáwí-tantaakombo íyáákaawi tine'á Maníkón-áwi'a agaé'a kesí aú-suwi'a agaé'a Maníkóní naaó'-awi'a agaé'a ónaumne. Mindáó'a ímba Yérúsaremufakaan-dao'an-ifo aú-nao'a wiyómpakemba Maníkómpákémbá kumínda-nao'-awi'a tine'á agaénaumne.

¹³ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó

simátímín-aai ísámai kawe'án-oró. Mináái aúfáífimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Mináái Réondísiyaa-naopa'o simátímakain-aai.

¹⁴ Ísu simásimena séna Réondísiyaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanáái agaimái túwénana awánáíno. Érai'-aaigoni áwáu kemá é'a Maníkón-aai arupíse úmai simátime'a Maníkómó úmakain-tantaakoni áwáugo maanáái simámune. ¹⁵ Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kesáái ímba síyukaafó tirumpimbá ímba fasi'ámai ta'ótokaawe. Kesááimo tínaaembo uwásiyuwaankakaa miyán-kwáásín-ofó kanaán-iyé súsino. Kesááimo tirumpimbó fasi'ámaímo ta'ótokaankakaa miyán-kwáásín-ofó kawe'án-iyé súsino. ¹⁶ Kesáái ímba siyuwé'a káríka'a ta'ótokaafó ímba óraaka'a ta'ótokaafó kempákémbá ti'maránaumne. ¹⁷ Kembiwí karó'a sé'a kawe'-úmai mé'a ímba moórá-tantaq'a aáfáán-tukáumne sefó kesúranka'a sáwí'a é'a óntaiyain-kwaasiyaamba é'a unáánkwátói-iyain-kwaasiyaamba é'a túran-kafitan-kwaasiyaamba é'a ímba awánamai kawe'á owaná sirumbá wéye. ¹⁸ Kawe'-ááímó simátíménda ísáaro. Kempál'a té'a kempákén-tántáá'ó maíyantafe'a moórá-ontankon-awí'a korí agaimáímo kawe'ó úmakaan-ontamba méyámbaranaawe. Unáánkwátói-iyain-kwaasi tigaeráámbá iyé sé'a kempákémbá waén-únánkwátói méyámbaranaawe. Túramba awánamai kawe'ó íyantafe'a kempákémbá túrankoni masawémba méyámbaranaawe. ¹⁹ Kesirumbó timúnda-waasi kesáái kawe'-úmai isáiwae sé'a aaisan-tímai arupíse

uwátinkanaumne. Mindásafe'a sáwí-imaya'a tuwé'a kempá'á teró. ²⁰ Ísáaro. Kembiwísé'a ménae sé'a táante'a wétimu'maraumne. Kesimóísáúmba isé'a ontá tisinké'a iyuwómó síyawi kemá kesé'a mé'a tómbá naana'á kesé'a mé'a tómbá nánááwe. ²¹ Sáwí-tantaakombo íyáákaiyawisafe'a sé'a kesé'a waásiya'a kawáánónááwe sénäumne. Sáwí-tantaakomba íyáákare'a kesifoé'a waásiya'a kawáánúyantemba íyáákaiyawíi kesé'a kawáánónááwe. ²² Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aai ísámái kawe'án-oró. Minááí aúfáífimba agaimái simátimiyo afakaeté-onkoní afufumpimbó mérowí minááí simásímakaiye.

4

Maníkón-áwí'o mósa makáan-aai.

¹ Ísu simásimuwa'o awánáawánda wíyómpa'a ontá tigurówana aifa'ó uwíyenkaambo óraaka'o súwai simásimena séna kemó méraundafa'a íyína'a ánaaembo paápé índa-tantaq'a aráánamenaumne. ² Minuwóiýáámbá Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'l'a uwásinkowa'a awánáawánda wíyómpa'o kawáániwaini ayáí-afama wérowana minká'á moóráwigó mérowa'a awánáawánda ³ anekembá sáma kówang taaéná-wisiyamba úwana naaeráámbá úwana mináfará'a oisámbá taaéná-wisiyamba úkúraa'l-úwana kawáániwaimo mérain-aempa'a afufumpimbá wérowasa ⁴ moórá-waai úmai éiyain-kwaasi kawáánuwaiti tiyáí-afama úkúrowasa minká'á

moórá-waai úmai éiyain-oraa'l-waasi mésa waén-únánkwátói urésa mara'l-mésa óraa'l-waasiti kámo'a óntankon-gwi'a korísámbó úmakaqan-kamo'a ti'nómpimbá wiýáawe.⁵ Afufumpimbá kawáániwaini ayái-afarakemba aafáyáuma torówana wiýónaai súwana káúgau súwana mináyái-áfágón-aúrampa'a afakaeté-omba kéna minómbá Maníkóní ámútanko afakaeté-fasi'aen-amutankon-iye.⁶ Kawáániwaini ayái-afagon-aúranka'a waaúmbá sámo kain-dómbá wérowasa éiyain-a'l-wampa'a éiyaimbo túnarowi mésa tínaaempa'e túrampa'e sáwifa-turambo wérowi mésa⁷ moóráwigo seyaafáfásí'áémbó íyáákarowi óraa'l-iyankaamba úwana moóráwigo purumakaráámbá úwana moóráwigo waási óikaamba úwana moóráwigo óraa'l-embontaankaamba éna ayóísántámbá túwana⁸ minéiyáímbó túnarowi afa'móráe-ayoima wérowana seyaafá-túrá'lé ayóí-ándámpá'lé túramba wérowasa aasiyaasí aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane

maarán-ímá símae iyésa sésa

Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áénkwáráwí

fí'oran-kawe'an-iye. Aifa'á ména

káfé'wara'a ména maé'mae'a ínaye

sésa minímá símaesa iyáawe.⁹ Minéiyáímbó túnarowi kawáániwaini ayái-afara'a ména aasiyaasí maé'mae'o índawin-awi'a mósá marésa súwi sésa fí'oran-awaun-iye sumbá miyá unká'á énifo¹⁰ moórá-waai úmai éiyain-oraa'l-waasi kawáániwaini ayái-afara'a ména aasiyaasí maé'mae'o índawi aísamaifimba kífaesa áwí'a

mósá marésa óraakon-iye sésa ti'nónkákén-kámó'á faú'mai aísamaifimba marésa ¹¹ maarán-imá siyáawe.

Kentáásí Fasi'aénkó Maníkó kawekó-úramba éma seyaafá-tántáá'á úmakaane. Imáyáa éma seyaafá-tántáá'ó úmakaandasafeta kesáá méraunanasá seyaafá-tántáá'wárá'á wéraiye.

Mindásafeta enáwí'a mósá maréta séta waási ení fí'oran-awau awánáiyáma fasi'aénkwárá'á méínone súne
sésa minímá siyáwe.

5

Owepámakaan-kwandaagon-aai.

¹ Miyá suwa'ó awánáwánda kawáániwaini ayái-afara'o mérowin-ayáánúrapa'a owepámakaan-kwandaaima séfasefa'-aempa'a aúfáímo wéron-kwandaai tokéna ímba awánáiwae séna afakaeté-senomba minkwándááiyá'á tásuwena tokówa'a ² wíyómpaken-kisau-waasi fasi'aewimbá awánáwánana óraaka séng nááwa kawé'-wáásígówá misénómbá kanaa'á tátuwena fariyámai awánániyo súwana ³ wíyómpakewiye marapákewiyé waántá-marupakewiye seyaafá'nánká misénómbó tátuwesamo awánáiyamba uwófí'a ónáawe. ⁴ Kawa'-úmai mésa misénómbá ímba tátuwaiyan-kwaasi mérontafe'a ifí'á wétasuwaawanana ⁵ minóráá'-wáásífinkémbá moóráwigó simásimena séna ifí'á táánafo awánaao. Moóráwigó Yúndaan-andafakewi iyáákaraiwai Téfítin-aísaafitamtambo uráiwai sáwí-tantaakomba iyáákaraimba póna

kanaa'á misénómbá tátuwena minkwándááí fariyáíníye siyáiyé.

6 Súwa'o awánáwánda minéiyáímbó túnarowiye minóráá'-wáásiyé kawáániwaini ayái-afara'a úkúrowana moóráwigo sipisípi-arakaawi kawáániwaini ayái-afara'a ména tufúwana puwéna íyáfasinkaiwaiyaamba ména a'nómpínkémbá afakaeté-taanaimba wérowana afakaeté-auramba wérowana mináúránkóní áwáuma Maníkóní ámútanko afakaeté-fasíl'aen-amutamba uráisana Maníkó wembá ai'maráísana seyaafá'-márafá'á kunkwéniye.

7 Misípísípi-áráákaawi kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai téna kawáániwaini ayái-afara'o mérowin-ayáánúrapakemba tafú úmakaankwandaai maiyéna **8** minéiyáímbó túnarowiye moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasiye sipisípi-arakaawi aísamaifimba kífaesa uwíyemba tokésa óntankon-awi'a korí-óntántámbó úmakaantaufa'a ta'otorowana mimpímbá asaa-wiyúmbó ún-kanama wérowana minkánágóní áwáu Maníkóní waási wempá'ó inaimó sembá minásáá-wiyúmbó isáíntemba inaimó sembá wéisaiye. **9** Aú-imá maarán-ímá siyáawe.

Embá tufúwa puwémo íyáfasinkaanda mindásafe sáwi'o ompínkémbá tí'mai Maníkondé-i'a uwátinkaraane. Seyaafá'-ándáfákémbá tuwímbai wétiye fí'o-fí'on-aaímo senkwáásífínkémbá tuwímbai wétiye fí'o-fí'on-tuwara'-waasifinkemba tuwímbai wétiye seyaafá'-márafákémbá tuwímbai wétiye miyámó óndasafe kawekó-úramba

po kanaa'á misénómbá tátuwe wandaaimá fariyáinone. ¹⁰ Kawáá-í'a uwátinkaraanasa Maníkó kentáásí Fasi'aénkóní kíṣau maésa marapá'á mésa waásiya'a kawáánónáawe. Mindásafe misénómbá tátuwe wandaaimá fariyáinone
sésa minímá siyáawe.

¹¹ Suwa'ó awánáwánda wíyómpaken-kisau-waasi áfááraqumai sáwifa uwa'á ímba kanaa'ó toráúsóraan-kwaasi mésa kawáániwaini ayáí-afara'a minéiyáimbó túnarowiye úkúresa ¹² maarán-íma óraaka siyáawe.

Sipisípi-araakaawimba tufuwana puwéna iyáfasinkaiwai kawekó-úramban-iye. Mindásafena póna wení fasi'aénkó waé'wae'a isaná kawé-tántáá'á máráísana wení kawé'-ímáyáágó waé'wae'a isaná waásiya'a kawáánúmae íyísana
wenáwiko óraa'a isaná wení fí'oran-awau waé'wae'a isatá wenáwítá mósá maráúmne
sésa miyán-íma suwa'á ísaraumne.

¹³ Minkákémbá wíyómpakewiye marapákéwiyé waántá-marupakewiye uwí-nómpínkéwiyé maarán-íma siyáawe.

Kawáániwaini ayáí-afara'o mériwaine sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaine túwí'a mósá maréta túwí'a óraa'an-iye súnanasa kentí fí'oran-awau waé'wae'a ínana kentí fasi'aémbá waé'wae'a íníye

sésa miyán-ímá suwa'á isáawánasa
¹⁴ minéiyáimbó túnarowi sésa érai'l-aain-iye
 suwasá minóráá'l-wáásísómbá aísamaifimba
 kífaesa wen-ímáyáá ésa áwí'a mósá makáawe.

6

Ísu misénómbó tátukain-aai.

¹ Wen-ímáyáá mósá márówá'o awánáawánda
 sipisípi-araakaawi kentáásí sáwi-meyambo
 maiyáiwai aifa-sénómbá tátuwowana
 minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigo
 óraaka'a wíyónaaaiyaamba séna tiyó súwa'a isé'a
² awánáawánda moórá-poigon-awi'a ósi waén-
 ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana imá
 ayáámpimba tokówana moóráwigo íyáákaraiwaini
 kámo'a ámakowana íyáákaraiwai namuro-wáásí
 íyáákanae séna kúwa'a awánaraumne.

³ Minkákémbá kentáásí sáwi-meyambo
 maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana
 minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigo séna
 tiyó súwa'a isáawánana ⁴ moórá-poigon-awi'a
 ósi naae-ósígó moóráwigomba ayáá'maena
 túwana paepáé'a aména fasi'aémbá amúwana
 taumó karáíyan-tantaa'a ifátuwowasa tiyésa
 tínkankaawe.

⁵ Minkákémbá kentáásí sáwi-meyambo
 maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana
 minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigo
 séna tiyó súwa'a isé'a awánáawánda moórá-
 poigon-awi'a ósifafután-ósígó moóráwigomba
 ayáá'maena túwana tuwináíyan-tantaa'a

tokówana ⁶ minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo aawai táínana kári-tomba wéraintafena séna moórá-kanaa-kisaugoni méyán-tómbá kári-tomba maésa moórá-mora maénáawe. Masawémbo fatiyón-taeramba mintáímá ímba sáwi'a ínone. Ándago arampinkémbá anombó naan-kísáú ímba sáwi'a ínone siyáye.

⁷ Minkákémbá kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo séna tiyó súwa'a isé'a ⁸ awánáawánda moórá-poigon-awi'a ósi uriyon-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwasa minkwáásígón-áwí'a puwiyé suwaná wenánaaembo túwain-awi'a puwí-áémpá'é siyáawe. Seyaafá'-márámá éiyainka'a tuwíntaa'-éna fasi'aémbá timúwasarai moóráfa'a wéwesarai tínkambae kuyasá púwúwana aawai tótowa tómbá ímba úwasa púwúwana tí'a úwasa púwúwana afáá-póísónkó waási fówasa púwúmba tuwánaraumne.

⁹ Minkákémbá kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowa'o awánáawánda Maníkóntáfesa ísámai póí tufú'maimo agáún-ontan-taaregoni améndaampa'a waási timankó méraawe. Minkwáásísómbá Maníkón-aai simátíma'maesá íyúwasa aaisambá tiyésa tínkamuwasa pukésa ¹⁰ óraqaka sésa Fasi'aénkoo fasi'aén-úramba mé fí'oran-kawé'a e érai'-aaigoni áwáugo po marapá'-wáásimó sínkankaawi nórán-kanaawa

anondáá aaí simátinkewa sáwí-meyamba timínono suwaná ¹¹ moóráwigo waén-únákwatói moórá-mora tiména séna kárika'a timu'máréwasa kembiwímó Maníkóní kísáumo maiyáantemba Maníkóní waási miyámó ombá tinkamiyasa puwiyana tai'áína'a miwití
sáwí-meyamba timénaumne siyákiye.

¹² Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénombá tátuwowa'o awánáawánda óraa'-marima tówana aafáú fafuwénafafután-ámpántaráámbá úwana wíyómba naaerír'a úwana ¹³ óraa-fiyunda torówana taaéramba ímbo áfumo karón-taeramba kunténa marapá'ó kúmíntenkaamba o'á káísuwena marapá'á kunkáye. ¹⁴ Wátóimo usisi fámáráántemba sokón-tawaaí usisi fámárena áwiyokuwana seyaafá'-ómá'é nonafufumpa'-márawé moóráfa'-morafata uráiy. ¹⁵ Marapá'-wáásíyá'ó kawáán-uráawiye óraa'-waasiye i-wáásítí óraa'-waasiye óntawara'-waasiye fasi'aénkwárá'-wáásíyé wayó-kísáumó máéwiye úwoimo nón-kwaasiye seyaafá'-wáásíyé omápine óntampine óntan-aifine aúpá'á

mésa ¹⁶ omákontafesawe óntankontafesawe sésa kawáániwaini ayái-afara'o mérhaiwaiye sipisípi-araakaawiye suwánésarai tíyámba uwásinkááfainifo faiwí'wé káátaaro. ¹⁷ Tíyámbo uwásinkaiyan-kanaa tisatá ínta aseránaumpo faiwí'wé káátaaro sumbá ísaraumne.

1 Isé'a minkákémbó awánáawánda wíyómpaken-kisau-waasi éíyaimbá mésa seyaafá'-márágóní éíyain-aempa'a mésa marará'é taaiya'é uwí-nónká'é fiyúndá toráífo sésa ta'ótokowa'o
 2 awánáawánda wíyómpakemba moórá-kisau-waasigo aafáúmó íyáúsunkakemba téna agáéntantaa'a Maníkó fasi'aénkwáráwíndé toréna minéiyáíndárau táántena Maníkómó marawé uwí-nóné sáwí'a íya-fasi'aembo tímakon-eiyaindarau táántena ³ óraaka séna marawé taaiyé uwí-nóné ímba sáwí'o íyamba amu'makéwata Maníkóní kísau-waasi túwayaanka'a aúfái agaimaráanata kembiwí ánaaemba marawé taaiyé uwí-nóné sáwí'an-oro súwa'a isááwánana
 4 séna Ísarerin-ááninton-tísaifitamtambo uráawi túwayaanka'a Maníkóní aúfái agaimakáawi torauséna séna 144,000 waasin-owe. ⁵ Minkwáásí Yúndaan-andafaken-kwaasi 12,000 uwasá Rúpenin-andafakemba 12,000 uwasá Kátin-andafakemba 12,000 uwasá ⁶ Ásan-andafakemba 12,000 uwasá Náfatarain-andafakemba 12,000 uwasá Mánásaan-andafakemba 12,000 uwasá
 7 Símyionin-andafakemba 12,000 uwasá Rífáin-andafakemba 12,000 uwasá Ísákaan-andafakemba 12,000 uwasá ⁸ Sépiyuraanin-andafakemba 12,000 uwasá Yósepin-andafakemba 12,000 uwasá Pénisaminin-andafakemba 12,000 uwasá miyáumai-waasi Maníkóní aúfái túwayaanka'a agaimakáawe súwa'a ísaraumne.

Ísu Káráísitini waási-taai.

9 Isé'a minkákémbó awánáawánda sáwifa'-waasi ímbo kanaa'o toráúsóraan-kwaasi

mésa seyaafá'-máráfákén-kwáásiyé seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o- fi'on-tuwara'-waasiye fí'o-fi'on-aaimo sun-kwáásiyé mésa kawáániwaini ayái-afagon-aúrampa'a mésa kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwain-aúranka'a mésa waén-únánkwátói urésa aamoí untáfésawe sésa písói-anama tokésa ¹⁰ óraaka sésa Maníkó kentáásí Fasi'aénkó kawáániwaini ayái-afara'o mérhaiwaiye kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwaiye sáwi'o úndafinkemba kawel'-ámpátá méwésinkaaye suwasá ¹¹ wíyómpaken-kisau-waasi seyaafá'á kawáániwaimo mérain-aempa'e óraa'-waasiye éiyaimbo túnarowiye úkúresa mésa kífaesa Maníkón-ímáyáá ésa áwí'a mósá marésa ¹² sésa érai'-aain-iye séta Maníkón-áwí'a mósá maráúnana sa wení fí'oran-awauma waé'wae'a isaná wení kawel'-ímáyáágó waé'wae'a isatá wentáféta súwisa súnana wenawí'a óraa'a isaná wení fasi'aénkó waé'wae'a isaná waásiyo'a kawáánúmae íyísata érai'-aai iyésá súne siyáawe.

¹³ Minkákémbá óraa'-waasifinkemba moóráwigó sisai ena séna waén-únánkwátóimo uráan-kwaasi nááfakena nááwiya'o súwa'a ¹⁴ kemá sé'a óraakoo ken-ímba isáúmpo emá ísaraane séwánana wemá séna miwí óraa'-umbaima tímewasa Maníkóbá ímba auwésa fasi'ámai méraawe. Unáánkwátóimo non-kwiyówanamo kawel'ó intembá miwí kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai puwúwana naaemó kunkáimba pósá waén-únánkwátóiyaamba úmaresa kawel'-úmai méraawe. ¹⁵ Mindásafesa Maníkó kawáániwaini ayái-afagon-aúrampa'a mésa aafáyáara'e fénáímpinka'e nó'waane

wempá'á wení kísau maima'maima'á wéowe. Kawáániwaini ayái-afara'o méraiwai miwí tapáínana ¹⁶ ímba aneka'á tááin-téna nontáfénawara'a ímba tinkáínana miwí tine'á ímba aa'á kéna ímba koko'á ínasa kawe'-úmai méranaawe. ¹⁷ Kentáásí

sáwi-meyambo maiyáiwai kawáániwaini ayái-afagoni afufumpimbá méraimba póna miwiyá'á káráwiyyena tí'maena kawe'-nómpá'á móttinkainasa minkáwé'-nómbá nésa maé'mae'a ónáawe. Maníkó miwí ti'nimá uwátiyuwainasa ímba ifil'á táiyana moórá-tantaa'a ímbo aáfáánt-tuwáiyamba kawe'-úmai méranaawe óraa'-waasifinkemba moóráwigo simásímakaiye.

8

Ánaae-senombo tátukain-aai.

¹ Simásimuwaná sipisípi-araakaawi kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai ánaae-senomba tátuwowana wíyómpa ampáánká'á ímba aaí sésa ímba káúgau suwa'á ² awánáawánda Maníkón-aúranka'a wíyómpaken-kisau-waasi afakaeté mérowana moóráwigo afakaeté-uyiyemba timúwasa maisokówana ³ moóráwigo wíyómpaken-kisau-waasi kawáániwaini ayái-afagoni ewaa'á taména asaa-wiyúmbó ún-kanama agáún-taarera'a taména óntankon-awi'a korí-óntántámbó úmakon-taufa'a torówqna asaa-wiyúmbó ún-kanama agáinkwae séna sáwifa-kanama aména séna Maníkóní waási wempá'ó inaimó sen-ááiwará'á wéisaiye súwana ⁴ ta'ótokon-taufapimba agaimarówana úmúmba iyúwana Maníkó iséna wení waási

inaimó sun-ááíwárá'á isówana ⁵ minkákémbá mintáúfá'á maiyéna taarerákémbá iyáámbá maimái mintáúfápímbá marówana iyamá kówana marapá'á tuwówana wíyónaai súwana káúgau súwana aafáyáuma
torówana óraa'-marima taráiyе.

Afakaeté-uwyenkon-aai.

⁶ Maríma tówasa minkákémbá mináfákáétékisau-waasi wíyómpakewi uwíyembo tufíyanesa to'mayaa uwaná ⁷ aifaráawí uwíyemba tufúwana kaaíyarakwara iyawárá naaewárá'á tuwówana marapá'á kuména moórá-aempa'a marawará taaiwará seyaafá'á owáíwárá'á iyamá kagúwana kae'-áémpá'á

taaiwará marawará'á kawe'á uráiyе.

⁸ Úwana miwá ánaaembá moóráwigó uwíyemba tufúwana óraa-tantaa'a omákaan-tantaa'a iyamá kámai kará'maena uwí-nómpímbá kumúwana kae'-áémpá kawe'á úwana moórá-aempa'-nomba naaeráámbá úwana ⁹ mináémpá'ó mérowi seyaafá'á púwúwana nompín-táómba seyaafá'á tawísímai tai'ásukaiye.

¹⁰⁻¹¹ Taí'ásuwowana minkáé'nárai tínaaembá moóráwigó uwíyemba tufúwana ómbó kúráráántemba óraa'-okon-awi'a ikamó fain-ó'án-iye suwaná wíyómpakemba káisúmaena nompá'wárá nonaumpinkwárá'á kumúwana mindómbá ikamá fówana kae'-áémpá'ó nomba kawe'á úwana moórá-aempa'o nomba ikamá fówasa sáwifa'-waasi nésa pukáwe.

¹² Púwúwana minkáúmbónárau tínaaembá moóráwigó uwíyemba tufúwana aafáúwé

wíyóne o'é kae'-áémpá'á kawe'á úwana moórá-aempa'a kumeu'á úwana aafáyáarakemba sán-karéna aafáumó taenónka'a kumeu'á éna nō'waan-afufuntamba sán-karéna fénáímpinka'a kumeu'á éna miyá úwa'o ¹³ awánáwánta óraa'-embontaanko sanaan-úramba farafámae wénena óraaka séna kaumbo-sáwí-méyámbá marapá'-wáásífá'á kuména wíyómpakemba kaumbonárau úwoi méraamba pósa mindáraumo uwíyembo tufíyana marapá'-wáásífá'á sáwí-meyamba kumíníye súwa'a ísaraumne.

9

¹ Isáawánana minéiyáíndárau tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwa'o awánáwánta wíyómpakemba moórá-o'a káisúmaena marapá'ó kunkón-okomba moóráwigo kíma aména maipímbá aféúmbá ímbo wérom-baipinkenkíma amúwana maimaéna ² mimbáiíkóní ontá tisuówana kísaumo ésamo agáéwanamo óraa'-umumbo intembá mimbáípínkémbá iyéna aafáuwárá wíyónkwara'a mófaituwowana ³ minúmúmpínkémbá fa'nóríntónkó marapá'á kuména taaikáú'ó kafúwówanamo títe'o intembá mifá'nóríntónkó miyá-fásí'áémbá torówana ⁴ mifá'nóríntóntáfena moóráwigo simátimena séna taaiwará owáiwárá karaan-tantáá'wárá'á ímbo nemba Maníkóní aúfái túwayaanka'a agaimakáan-kwaasi ímbo tíyémbera Maníkóní aúfái túwayaanka'a ímbo agaimakáan-kwaasi tíyáaro. ⁵ Ímbera puwíwáífo ímbera óraaka'a tiyé'a séfataase-wiyonka'a tiyáiyana tí'a íno.

Taaikáú'ó kafúwówanamo títe'o intembá miyántí'á íno. ⁶ Minkánááfímbá títe ínasa puwónaumne síyambanifo puwíyan-amba saafá uwááesa túnaresa ménaawe siyáye.

⁷ Súwa'o awánááwánda mifá'nóríntónkó moórá-poigon-awi'a ósiyaa-fa'norintomba mésa tiyáíyanesa to'mayaa ésa waási-toikaan-urésa ti'nómpímpálá óntankon-awi'a korísámbó úmakon-kamo'a wiywana ⁸ miwí ti'nóntáu ayáátáá'a aare ti'nóntáuraamba úwana miwí túwááyaambla fasi'aémbá óraa'-iyanti túwááyaankaamba úwasa ⁹ týaafaiya'a fasi'aén-kwénombáfafériyesa tiyánaesamo tiyáántámbó taantembá mifá'nóríntónkó tiyóísántámbá tésa ¹⁰ miwí timéraampa'a waifain-áwááyaankaamba ésa waásimo faawanamó títe'o intembá séfataase-wiyonka'a miyá-fásí'aémbá tokáawe. ¹¹ Miwití óraako aféúníyaim-baika'o káráwiyowin-awi'a Yúndaa-waasi-taaifinkemba Ípúru-aaimpinkemba Ápátoni suwasá Kíríki-waasi-taaifinkemba Ápóriyoní suwaná mináwíkóní áwáuma sáwí'o uwásúwáiwain-iyé siyáawe.

¹² Kemá Yóni awáné sé'a aifa-sáwí-méyámbá taí'áimba póna kae-sáwí-méyámbá wéraifo paápé ínije kemá Yóni súne.

¹³ Wíyómpakewi séfataasenarau uwíyemba tufukówana miwí tínaaembá moóráwigo uwíyemba tufuwana Maníkón-aúranka'a korí-óntántámbó úmakon-taarera'a séfasefa'-ayaiyakemba aaigó aantemba súwa'a isááwánana

14 minkwíyómpákén-kísáú-wáásí uwíyembo tokówintafena séna óraa^l-nonkon-awi'a Yúférétísi-nompa'a wíyómpaken-kisau-waasi éiyaimba ándáfakemba faútinkao súwasa
 15 amu'ma'maésa íywana minkánáá túwana faútinkowasa kae^l-áémpá^ló méron-kwaasi tiyuwésa moórá-aempa'o méron-kwaasi tínkamonasasa puwíwae sésa kuwasá ¹⁶tiyáíyan-kwaasi ósifimbo kun-kwáásimó toráúsúmba sáwifa'a 200,000,000 waasin-owe isé'a
 17 kaainkáámbó awánáawánda sáwifa^l-osifimbo méron-kwaasi tíyaafaiya^l-wenomba naaewé sokóne uriyoné miyán-kwénótómbáfafériyowa'a awánáawánasa ósi-ti'nontomba óraa^l-iyan-a'nonkaamba fasi'aén-tí'nóntómbá wérowana tóipinkemba iyamá kéna úmúmba éna sáwi-wiyumba éna miyá úwasa ¹⁸kae^l-áémpá^ló méron-kwaasi tiyuwésa moórá-aempa'o méron-kwaasi tóipinken-tantaatamba tínkamuwasa pukáawe.
 19 Minósísómbá ímbera tóipin-aantemba fasi'aémbá tokáafo timéraanka'wara'a iyaankafayaan-á'nónkáámbá fasi'aémbá tokésa waási fowasá pukáawe.

20 Fowasá púwúmbanifo túnaron-kwaasi miwítí sáwi-awau ímbo túwómba waántá-waasi-imayaa mósá marésa fí'o-fí'on-ontantane taaisanémó úmakon-tantaatafesa kesí maníkówe sésa ímbera aúramba awánéna ímbera aaí iséna ímbera wénin-tantaakontafesa kesí maníkówe sésa imáyáa mósá ma'maé iyésa ²¹miwítí sáwi-awau ímbera tuwésa tínkamuwasa púwúwasa fintón-kwénesa úwaa'a wéfesa aare-úméné waai-úméné fí'o-fí'on-umene ésa miyá úmæe iyáawe.

10

Kári'-wandaagon-aai.

¹ Miyá úmae iyúwa'a minkákémbó awánáawánda wíyómpaken-kisau-waasigo fasi'aewí wíyómpakemba kuména ainánkó káátqrowana a'nónká'á oisámbá tawentói úwana aafáúmó kúwáferenamo awairááraa'o intembá óikakemba miyá úwana naamayáánkakembo iyamó kaintembá miyán-áísámái úwana ² kári'-aufai-wandaai fariyámai ayáámpimba tokéna ayáánúrapa'-aisamai uwí-nómpímbá taréna ayáánáépa'-aisamai marará taréna ³ waásimo inkáísóraan-kwa'a túwana wíyónaai afakaeté-i'a súwa'a ⁴ afakaeté-i'o wíyónaaimo

sún-aai aúfáifimba agaénae ówánana moóráwigó wíyómpakemba simásimena séna minááí aúpá'á wéraifo ímba aúfáifimba agauwó súwa'a ⁵ minkákémbó awánáawánda wíyómpaken-kisau-waasigo moórá-aisamai marará téna moórá-aisamai táá'mai

uwí-nómpímbá ténamo úwai ayáámba mósa tuwéna ⁶ Maníkó aasiyaasí maé'mae'o índawin-aúranka'a wíyóne mifá'ó wérain-tantaa'e marawé mifá'ó wérain-tantaa'e uwí-nóné miwán-arumpimbo wérain-tantaa'e úmakowin-aúranka'a óraqka séna ímba anekatá amu'maráananaasa paápé índa-kanaa wétiye.

⁷ Naaófá'á Maníkó wení kísau-waasi wenááimo simátímakowisafena séna aúpá'ó tukáunda-aai paápé ínýe siyáimba wíyómpakemba afa'móráenarau uwíyemba é'a tufúmba póna tínaaemba moóráwigó uwíyemba tufínana minááí paápé ínýe siyáiyé.

8 Minkákémbá wíyómpakewi simásímakowi simásimena séna moórá-aisamai marará téna moórá-aisamai táá'mai uwí-nómpímbá ténamo iwái ayáámpinkembá kári'l-aufai-wandaai faríyásokaimba komauwó súwa'a⁹ wempá'á wé'a sé'a kári'l-aufai-wandaai simiyó séwánana séna maimái naaó. Enóipimba taakáámbá ínana enarumpimbá ikamá fáiníye súwa'a¹⁰ minkwándááí maimái násuwaawanana sóipinkembá taakáámbá úwana sirumpinkémbá ikamá fówana¹¹ minkákémbá simásimena séna aneka'á Maníkón-aai simátiminone. Fí'o-fi'on-tuwara'l-waasiye seyaafá'-máráfákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-aaimo sen-kwáásiyé kawáá-wáásiwárá'é Maníkómó índa-aai simátiminone simásímakaiye.

11

Maníkón-aaimo simátímakaayan-aai.

1 Simásimuwaná moóráwigó naambó awaiya'matuwésamo on-ándámá siména séna Maníkóní ámáán-damba koawaiya'maré póimo tufú'maimo agáén-ontan-taare koawaiya'maré Maníkón-ímáyáámó on-kwáásí torausé² énifo naamaáífa'a ímbo awaiya'márénda ifátúwénasa úwoi-waasi ímba Maníkóní waási tésa minkáwé'-náópa'a sáwí'o úmae iyiyamba kaumbo-áátái úmai afá'móráe-wiyomba maisuwésamo tai'áiyamba mindásafe naamaáífa'a ímba awaiya'maraaó.³ Kae'nárai fasi'aémbá timé'a ti'maráanasarai wésarai tirumbó óyantafesaraifafután-únánkwátói urésarai 1,260 kanaara'a kesáái érai'a simátíma'maesarai

iyóyáaye simásímakaiye. ⁴ Fasi'aénkó marará'ó káráwiywain-aúranka'a kae-táímá mintáígó arampinkémbá masawémbo fatiyón-taima wéraisana mintáígóní áwáuma minkwáásíyái óye. Fasi'aénkón-aúranka'a kae'-ómbará kúra'maraisana wéraisana minónkóní áwáuma minkwáásíyái óye. ⁵ Minkwáásíyáísáfesa sésamo sáwí'a uwátinkanae síyanamo éna mindárai tóipinkemba iyoronkó mindáraiti namuro-wáásí káwíníye. Minkwáásíyái sáwí'a uwátinkanae síyawí miyámó íyamba kawíyasa puwónááwe. ⁶ Maníkó mindárai fasi'aémbá timúwasarai ímbo aa'á tíno síyanaraimo éna Maníkón-aaimo simátimiyán-kanaara'a ímbo aa'á tíniye. Nonkóntáfésaraimo naae-nómbá uraaómó síyanaraimo éna miyá íníye. Tíla ínomo sésarai seyaafá'-úmbái-tántáá'á waásifa'a tíno-aaimo síyanaraimo éna miyá íníye.

⁷ Miyá ínasarai mindárai Maníkón-aai simátímakaiyana aféúmbó ímbo wéraimbaipinkewi téna tiyéna íyáákainasarai puwíyana ⁸ óraa'-naopa'-marupa'a mindárai túma wéíniye. Kentí Fasi'aénkó aaraa-táiyá'ó pukáipa'a mindáókon-awi'a waé'mai-awi'a Sondómu-naopa'e Ísípifa'e mifá'á mindárai túma wérainasa ⁹ fí'o-fí'on-tuwara'-waasiye seyaafá'-ándáfákén-kwáásíyé fí'o-fí'on-aaimo sen-kwáásíyé seyaafá'-máráfákén-kwáásíyé tóso esa mindárai túma taawánésa sésa ímbo utaaró síyana kaumbo-kánáá úmai éýainkomba wáawái íníye. ¹⁰ Maníkón-aaimo simátímakaayandarai

marapá'-wáásísáfésarai sáwí'a owé séyááyan-aaigo tirunkó sáwí'a ínaye. Mindásafena mindáraimo puwiyantafena tirunkó kawé'á ínasa aamoí ésa seyaafá-tántáá'á wenáma'-wenama'a ónááwe. ¹¹ Minkáúmbó-kánáá úmai éiyainkomba wáawái Maníkó mindárai tááma timínasarai íyáfasinesarai méyasa tuwánésa táátafesa íyana ¹² wíyómpakemba moóráwigo óraaka simátimena séna maafá'á íyókaiyo sínasarai ainánká'á iyíyasa kentí namuro-wáásí tuwánáiyana ¹³ miyá íyan-kanaa óraa'-marimo táinda óraa'-naopa'a afa'éiyain-aempa'a úwoi méraiyyasa moórá-aempa'a naambá tawisínaawisi úmai sáwifa'-waasi 7,000 waasi puwiyasa úwoimo túnaraiyan-kwaasi tata'á ínasa táátafesa ésa Maníkóntáfesa wení áwáuma fí'oran-awaun-iye sénááwe.

¹⁴ Kemá Yóni miyán-kááínkáámbá awáné sé'a miyá umbá póna kae-sáwí-méyámbá tai'ówana ánaae-sawi-meyamba kárika'a tínaye súne.

Ánaae-uwyembo tufukáin-aai.

¹⁵ Minkákembá wíyómpakewi afa'móráenaraau uwíyemba tufukówana miwí tínaaembá moóráwigo uwíyemba tufúwa'a isááwánasa wíyómpa'a sáwifa'nanka sésa marapá'-wáásiyá'ó kawáán-uráawi taí'ááwasarai kentáásí Fasi'aénkóe íyáfasinankaiwaiye'a aasiyaasí kawáánúmae iyóyááye

¹⁶ suwasá moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasi Maníkóní ewaa'á kawáánuwai méron-aempa'a

mésa aísamaifimba kífaesa wen-ímáyáá ésa áwí'a
mósá marésa ¹⁷ sésa

Maníkó Fasi'aénkóo seyaafá-fásí'áémbó
tokáandawi aifa'á mé káfé'wara'o
méraandawi e sáwífq-fqsi'aemba toké
waásiya'a ómbare kawáánónda póta súwisa
súne. ¹⁸ Seyaafá'-máráfákén-kwáásí embá
aaisambá aéewá káfé'a miwímó aaisambó
tíyínda-kanaan-iye. Pukáan-kwaasi miwí
táai tísai úmai isé ení kísaq-waasi enááimo
simátímaakaawiye óraa'-waasiye úwoi-
waasiye miwí en-ímáyáá mósá marésa
enáwí'o mósá marááwiye kawe'-meyámbá
timé marapá'a sáwí-kisauamo maiyáawi
sáwí-meyamba timínone

siyáawe.

¹⁹ Suwaná minkákémbá wíyómpa'a Maníkóní
ámáán-dankoni ontá tigúwa'o awánáawánda
minámáán-dáúmpá'a tawaá wérowana naaofá'o
Maníkó Mósesembo simámakon-amaambo
siyáánkai-amaambo óntan-kwandaaiya'o agaimái
mimpímbó makón-tawaama awánáawánana
wíyónaai súwana aafáyáu torówana óraa-kaugau
súwana óraa'-marima tówana óraa-kaiyaramba
kumúwana miyá úwa'a awánaraumne.

12

Aaregóngte arááínkónté-taai.

¹ Awánáawánda wíyómpa'a aiyowáí'a éna
waásimo aráátímín-aiyowai'a maarán-áiyówáí'a
uráyiye. Moórá-ininko mérowana aafáúgó
wení unáánkwátóiyaaamba éna áúgomba

ánáan-kwiywana mérowana wíyónko aísamai-andampa'a wérowana a'nómpímbá kám'o'a wérowana minkámópímbá sísamaifakembá kae'á kumbaimái-o'a wérowana ² ámúkwa'a mérowana wení kanaamá túwana iyámpói mo'ankáindasafenq áí'a úwana wáá'a túwana ³ minkákémbá wíyómpa'a moórá-aiyowai'wara'a éna waásimo aráatímín-aiyowai'a maará uráiyé. Óraa'-araaimba ména naae-áúwárá'á éna afakaeté-a'nomba wérowana a'nómpínkémbá siyáánkai-taanaimbá wérowana íyáákaraiwaini kám'o'a afakaeté-kamo'a a'nómpímbá wérowana ⁴ kae'-áémpákén-ó'á étuwena moórá-aempaken-o'a améraantamba wiýusuwowana marapá'á kumúwana iyámpói ma'ankáínda-ininkoni ewaa'á ména ma'ankáína'a tufú'-nasuwánae séna mérowana ⁵ waai-iyámpói ma'ankówana óraa'a éna seyaafá'-máráfákén-kwáásiyá'ó fasi'ámai kawáánínda-iyampoi ma'ankówana Maníkó káráwindasafena miniyámpói ááéma mósa tafímarena wemá kawáániwaini ayái-afara'a móankowana ⁶ minínínkó inkaiséna máásai-marafa'a wéna Maníkó wentáf'e'a to'mayaa uwánkanauumne siyópa'a koména ayáátááka'a 1,260 kanaa komérowana Maníkó kawáán-uráiyé.

⁷ Kawáánuwasa wíyómpa'a tiyésa Maníkóní kísau-waasiya'o káráwiywín-awi'a Máikéri wení kísau-waasiye arááínkowé wení kísau-waasiye tíyówasa ⁸ Máikériye wení kísau-waasiye íyáákesa wíyómpakembá arááínkóné wení kísau-waasiye watuwésa ⁹ óraa'-araainkomba famétukaawe.

Naaófá'á marapá'á iyaankafayaambá úkéna wenáwí'a waántawándo póna marapá'-wáásí karo'-ááí simátíma'maena íyísasa érai'l'a siyé sewaná waási símai sáwí'a wéuwatinkaiye. Wenté wení kísaú-waasise'a famétuwowasa marapá'á kunkáawe.

10 Kúmúwa'o isááwánda wíyómpa'a moóráwigo óraaka séna

Maníkón-qúranka'a ména kentáásí waásisafena sáwí-waasín-owe karo'ó símae iyáiwaimba famétuwáísana marapá'á kúmísana póna Maníkó waántawankomo ta'ótokaimpinkemba kentáá méwésiyaiye. Kentáárá'á kawáánéna fasi'aén-úranko póna méwésiyaisata awánaraumne. Maníkó ai'marówana marapá'ó kunkáiwaini fasi'aéntá awánaraumne.

11 Ísu sipisípi-araakaawi miwítí sáwí-meyambo maiyáiwai puwúwana wení naaemá kunkáimba pósá Maníkón-aai arupíse úmai simátíma'mesa iyésa sínkamiyata puwúnafo-imayaa ímba umbá fasi'arésa waántawankomba íyáákaraawe.

12 Kembiwí

wíyómpa'o méraawi minááísafé'a imáyáá é'a aamoín-oro. Énifo marapá'é uwí-nómpá'émó méraan-kwaasi óraa'-umbaitantaa'a kempá'á tínifo káráwiyoro. Maníkó waántawankomba tufuwínda-kanaa ampáámbá isaná póna waántawanko iséna áyante'a wéifo káráwiyoro
wíyómpakewi siyákiye.

¹³ Súwana minárááínkón-áwí'a waántáwaniko imáyáa éna wíyómpakemba kembá famétuwáís'a marapá'á kumbéraumne séna waai-iyámpói'mo ma'ánkaron-ininkombá wa'maéna kúwana ¹⁴ arááínkó minínínkómbá tufúwífo séna Maníkó óraa'-embontaanko ayóiyáámbá kae'á amúwana farafámaena máásaimarafa'a wentáfénamo to'mayaa uwánkaropa'a kúwana Maníkó kaumbo-áátái úmai afa'móráe-wiyomba káráwiyaie. ¹⁵ Arááínkó minínínkómbá wa'maéna ói'a káá'maena nombá umpíyankaanana mae'maéna kóínkwae séna wa'maéna kúwana ¹⁶ maragó áwa'nai ena weyááríka'a maramá karaisuwana wenóipinkendonko mimpímbá kumúwana ¹⁷⁻¹⁸ arááínkó minínínkómbá áyántafena uwánkena imáyáa éna séna wenaráá'marinte'o é'a tiyánaumne-imayaa uráyiye. Wenaráá'marimba miwí Maníkón-aai ísámai kawe'á ésa Ísu siyáin-aaimo simátíméwin-owe. Tiyánaumne séna uwí-nónawáífa'a to'mayaa uréna méraiye.

13

Óraa'-afaa-poigon-aai.

¹ Mérowana awánáwánda moórá óraa'-afaa-poigo uwí-nómpínkémbá iyéna afakaeté-a'nomba wérowana taánáimbá a'nómpínkémbá siyáánkai iyówana iyáákariwaini kámo'a siyáánkai mintáánáímpímbá wérowana Maníkóntafésa símai sáwí'o uwánkaron-aai a'nómpínká'á agaimái makówana ²⁻³ wemá óraa'-afaa'-iyankaamba ména aísamaima óraa'-iyanko aísamaiyaamba úwana ói'a afáá'-iyán-óikaamba

wérōwa'a awánáawánana ááéma moórágigo puwínkwae séna tufúkón-afima kawáúgun-afima wérowana tufúwana ímbo puwúmba úwoi mérowana arááinkó wení fasi'aémbá aména simámena séna marará'ó kawáánúndafq'a kawáánuwo súwasa seyaafá'-máráfákén-kwáásí awánésa táátafesa ésa kentáásí óraakon-ye sésa wenarááíma waésa ⁴ arááinkó órqa'-afaa-poigomba fasi'aémbó ámakontafesa arááinkón-ímáyáawárá'á mósá marésa óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá marésa sésa óraa'-afaa-poigo íyáákaraimbá pósá ímbo kanaa'á tiyánkanaawe siyáawe.

⁵ Suwaná Maníkó mináfáá-pói é'ankowana ména wenáúma maimaé iyéna Maníkómbá símai sáwí'a uwánkowaná kaumbo-áátái úmai afá'móráe-wiyomba Maníkó é'ankowana ména ⁶ Maníkómbá símai sáwí'a uwánkena wenáwí'a símai sáwí'a éna Maníkómó méraipa'a símai sáwí'a éna wíyómpa'o méraawi símai sáwí'o uwátinkomba isáwánana ⁷ Maníkó é'ankowana ména Maníkóní waásise tiyéna miwí íyáákena seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o-fí'on-tuwara'-waasiye fí'o-fí'on-aaimo sun-kwáásiyé seyaafá'-máráfákén-kwáásiyá'é kawáánúwasa ⁸ seyaafá'-máráfá'ó méron-kwaasi óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá makáawe. Maníkó maramá ímbo úmakonka'a sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai pukáiwai wení aúfáífimba maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwi'a agaimakáifo mináúfáífimbá túwí'a ímbo agaiyáin-kwaasi óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá makáawe.

⁹ Kemá Yóni súnda ísáán-kwaasi pó'a minááí ísámai kawe'án-oró. ¹⁰ Ándáfa'o móinknae sésamo ésa miyá ónááwe. Tínkamonasa puwíwae sésamo ésa miyá ónááwe. Mindásafesa Maníkóní waási ímba Maníkómbá aúwémba wenká'a timankúnkúmba fasi'lámai oro kemá Yóni súne.

¹¹ Minkákémbó awánáawánda moórá-afaa-poigo marafínkémbá iyéna sipisípi-araakaamba éna a'nómpínkémbá kae-táánáimbá wérowana amóísáúmba arááínkó amóísáúnkaamba éna ¹² aifa'ó iyún-afaa-poigon-aúranka'a ména fasi'láembá wenkákémbá maéna kísauma wémaena seyaafá'-máráfákén-kwáásísáfena séna óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá máráaro séna ááémo moóráwigomo puwíkwae séna tufúwana úwoimo mérowintafena aifa'ó iyún-afaa-poigontafena minááí séna ¹³ fí'o-fí'on-kisau

ímbó awánaron-kisau maéna séna wiyómpakemba iyamá kumuwo súwana waási túranka'a kumúwana ¹⁴ Maníkó é'ankowana ména aifa'ó iyún-afaa-poigon-aúranka'a fí'o-fí'on-kisau ímbó awánaron-kisau maéna marapá'-wáásí sáwi-ampa'a tafisímai mewétiyuwena simátimena séna óraa'-afaa-poigo áúraambo úmaraiyana wenawí'a óraa'a íno séna ááémo moóráwigomo puwíkwae séna tufúwana úwoimo mérowintafena minááí súwasa isésa miyá uwaná ¹⁵ Maníkó é'ankowana ména aifa'ó iyún-afaa-poigo áúraambo úmárówimba ááma amuwana aaí séna ken-ímáyáá ímbó mósá makáawi tínkamiyasa púwóro súwasa miyá uwaná ¹⁶ marafínkémbó iyáiwai óraaka súwasa óraa'-waasiye úwoi-

waasiye óntawara'-waasiye óntaiyain-kwaasiye úwoimo nún-kwaasiye wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miyáumai-waasi óraa'-afaa-poigoni aúfái agaésa tuwímbai túwayaanka'a agáúwasa tuwímbai tiyáánúrapa'a agáúwasa ¹⁷ tuwímbai mináfáá-póígón-áwí'a agáúwasa tuwímbai nambá agaésa mindámbágóní áwáuma wenáwí'o agaimárón-kwaasi tómbá méyánuwasa ímbo miyán-áúfáímó agaimárón-kwaasi ímba tómbá méyánuraawe.

¹⁸ Kemá Yóni súmpo minááí kawe'-úmai imáyáan-oro. Kawe'-imáyááwárá'-wáásí mindámbágóní áwáuma isánááwe. Wenáwíken-aufaigoni nambamó torausiyamba 666 ínaye kemá Yóni súne.

14

Aú-imo siyáan-aai.

¹ Minkákémbó awánááwánta kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai moórá-omapa'a minómákón-áwí'a Sáyóni-omapa'a mérowasa wesé'a sáwifa'-waasi mésa wenáwí'e afowán-áwí'e túwayaanka'o agaimakón-kwaasi 144,000 waasi mérowa'a ² isáywánta wíyómpakemba noniyasáúrakembo sintenkáámbá súwana wíyónaai sintenkáámbá súwana sáwifa'-waasimo uwíyembo tufúwówanamo sintenkáámbá súwa'a isáywánasa ³ kawáaniwaini ayáí-afagon-áúrampa'a mésa éiyaimbo túnarowi túranka'e óraa'-waasi túranka'e mésa aú-ima sésa marapá'-wáásífinkémbá Maníkó méyámbakain-kwaasi aantemba mi-144,000-wáásí minímá kanaa'a

sésa ⁴ miwí ímba aare-úmémbá ésa arupíse úmai mésa kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai aráái wáúwana wemá waásifinkemba méyámbarena Maníkóntáfena séna miwí kesí waási ésa ení waásiwára'a ombá pósá ánaaembá fí'o-fí'on-kwaasi miyá ónááwe súwasa ⁵ miwí ímba karol'-áái sésa miwífimbá ímba sáwí-aai wérowi mináú-imá suwa'á ísaraumne.

Wíyómpaken-kisau-waasiyau-taai.

⁶ Minkákémbó awánáawánda wíyómpaken-kisau-waasigo sanaan-úramba farafámaena ássé-aai waé'wae'o índa-aai marapá'ó méron-kwaasisafena seyaafá'-máráfákén-kwáásiyé seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o-fí'on-aaimo sun-kwáásiyé fí'o-fí'on-tuwara'-waasiye miyáumai-waasisafena simátimindasafena farafámae wénena ⁷ óraqaka séna Maníkó aaifimbó maitinkáínda-kanaa tifo Maníkón-áároi inkaisé'a wentáf'e'a wení áwáuma fí'oran-awaun-iye seró. Wíyóne marawé uwí-nóné non-úrane úmakaiwain-imaya'a é'a áwí'a mósa máráaro wíyómpaken-kisau-waasigo siyáye.

⁸ Súwana wenánaaembo wíyómpaken-kisau-waasigo túwai séna óraal'-naokon-awi'a Pépíróni-nao'a tawisínaawisi uwáguraiye. Miyá úwasa mindáópaken-kwaasi seyaafá'-máráfákén-kwáásí sáwí-ampa'a tafisímai métínkówasa fí'o-fí'on-tantaa'a sáwísáwí'a uráawe minkwíyómpákén-kísáú-wáásígó siyáye.

⁹⁻¹⁰ Súwana minkáé'nárai tínaqembo wíyómpaken-kisau-waasigo túwai óraaka

séna waásimo óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe mósá máráán-kwaasi Maníkó aaisambá tiyíníye. Mináfáá-póigóñí aúfái túwayaanka'e tiyáánka'e agaimakáan-kwaasi Maníkó aaisambá tiyéna ímba kári'-aisamba tiyínífo óraa'-aisamba tiyínasa wíyómpakemba kawe-kísáú-wáásí túranka'e kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwain-aúranka'e iyamó wégaipa'a sáwí-wiyumbo ún-ontamba agaimakáipa'a mésa títe'a ínasa ménaawe. ¹¹ Iyafínkémbó úmúmbo iyíntemba aasiyaasí títe'a úmae iyíníye. Óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe mósá márááwi mináfáá-póigóñí aúfái tine'ó agaimakáawi ímba saagésa aasiyaasí títe'a úmaena iyíníye.

¹² Kemá Yóni súmpo Maníkóní waási ísáaro. Maníkón-aai wétawiyafe'a Ísuwe'o kááísamai méraawi fasi'ámai méraaro kemá Yóni súne.

¹³ Minkákémbó isááwánda moóráwigo wíyómpakemba simásimena séna maanááí aúfái-wandaaifimba agauwó. Káfé'wara ánaaenkwara'a Fasi'aénkóe'o kááísamai méraawi puwíyanamo éna Maníkó kawe'á uwátinkainiye. Maníkóní ámútanko simásimena séna minááí érai'-aain-iye. Káfé'a kísau maésa ánaaembä saagésa miwítí kísaufinkembo paápé índa-tantaa'a miwífá'a wérainiye simásímakaiye siyákiye.

Waásisafena waé'mai-aaimo siyáin-aai.

14 Súwa'o awánáwánda moóráwigo waási-úrankoraawi waén-áínánká'á ména a'nómpímbá íyáákaraiwaini kámó'a korí-óntántámbó úmakon-kamo'a wérowana ayáámpimba áwááise'o tómba taéfaem-paepae'a tokówana **15** minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo wíyómpa'-amaandaumpakemba kúwákárúwena ainánká'ó mérowintafena óraaka séna marapá-tómbá fasi'aráífo tómbó fakárénda-kanaan-ifo taéfaem-paepae'a toké fakaraaó súwana **16** ainánká'ó mérowi wení taéfaem-paepae'a tokéna mintómbá fákákaiye.

17 Fakarówana minámáán-dáúmpákémbá ánaaembo kúwákárúwofi wewárá'á áwááise'o tóm-paepae'a taéfaem-paepae'a tokówana **18** moóráwigo wenánaaemba wíyómapaken-kisau-waasigo iyará'ó káráwiyyowi póimo tufú'maimo agáén-ontan-taarerakemba kúwákárúwena áwááise'o tómba taéfaem-paepae'a tokówintafena óraaka séna marapá'á ándá-aramba áfun-kaifo ení taéfaem-paepae'a toké minándá-árámbá fakaraaó súwana **19** iséna minándá-árámbá fáká'makaiye. Tísamaifimbo makésamo mapamíyanamo anombó kumínasamo uwíyan-aempa'a makaiye. Minándá-áránkóní áwáuma sáwi-waasimo

éna Maníkó óraa'-aisamba tiyéna ándá-arambo mapamíyantemba miyá éna **20** ándá-arambo mapamíyan-aempa'a óraa'-naokoni awáífá'á mináémpákáámbá waási tufúkaiye. Ándá-aran-anombo kúmíntemba miwítí naaemá kuména piri'-nónkáámbá kuméména waási maamíntena

ayáátááka'a kunkákiye.

15

Afakaeté-sawi-meyankon-aai.

¹ Kumúwa'o awánáawánda wíyómpa'a aiyowái'a éna waásimo aráátimiyan-i'a úwana sáá'a úwana afakaeté-sawi-tantaa'a wérowasa wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi mésa misáwí-tántáá'ó timíyanesa ésa mináfákáété-sawi-meyamba timíyanamo misáwí-méyámbó tai'áínanamo éna Maníkóní aaisambá tai'áínda awánaraumne.

² Awánáawánda waaúnkáámbá sómo kaimbá wérowana tuwímbai iyaráámbá kówasa mindón-áwáífa'a waási mésa ímba óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe ímbo móssá márááwi wení nambamá tine'á ímbo agaimakáawi óraa'-afaa-poigombo íyáákarowi mérowana Maníkó uwíyemba tímakowasa tokésa ³ imá sésa Maníkóní kísau-waasigon-awí'i Mósesente kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwainte'a imá simátinkesa maará siyáawe.

Emá Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áémbó tokáandawi ení kísau fí'oran-kisaumo máéndä awánéta saátqefetä únasa emá seyaafá'-máráfákén-kwáásiyá'ó kawáán-uráandawi ení kísau arupíse úmai kawel'-úmai wémaene. ⁴ Fasi'aénkóo e aantemba fí'oran-kawel'a úmai fí'onka'o méraandawimba pósá seyaafá'-wáásí enáároi inkaiséa ení áwáu fí'oran-awauniye sénááwe. Ení kawe-kísáú aantembo

máénda paápé uráisasa awánésa seyaafá'-márafákén-kwáásí empá'á tésa en-ímáyáá ésa enáwí'a mósá maránááwe nonáwáifa'o mérowi minímá siyáawe.

⁵ Suwa'á minkákémbó awánááwánta wíyómpa'a ámáán-daumpa'a Maníkóní ufaen-úran-daumpa'a ontá tigurówasa
⁶ wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-sawi-meyambo timiyawi minámáán-dáúmpákémbá kúwákárúwesa waén-únánkwatói súgáyáagayaamo ún-unankwatoi urésa tiyaafaiya'a uriyon-tú'wáánkáú urówasa
⁷ éiyaimbo túnarowifinkemba moóráwigo afakaeté-taufa'a timuwasa mintáúfápímbá Maníkó aasiyaasí maé'mae'o índawimo aaisambó sínda-tantaa'a wérowana ⁸ naaúmpa'o úmúnte'o intembá Maníkóní ámáán-daumpa'a wení fasí'láénkóe wení fí'oran-awaugoni ságoe'a óraa'lá uwasa waási ímba kanaa'á mindáúmpá'á iyésa afakaeté-kisau-waasi afakaeté-sawi-meyamba tímatuwe'e sésa mindáúmpá'á ímba iyáawe.

16

Maníkó aaisambó tikain-aai.

¹ Minkákémbó isááwánta ámáán-daumpakemba moóráwigo mináfákáétewisafena óraaka séna afakaeté-taufapinkemba Maníkó aaisambó tiyínda-tantaa'a marapá'á fayáusu'maraaro súwana ² mináfákáétewifinkemba ai-farááwí wení táúfapinkemba marapá'á fayáusuwowasa óraa'-afaa-poigoni aúfái

tine'á agaimakésa wenáúraambo úmárówin-imayaa mósá makáawifa'a óraa'-namontomba túwawaapimpa'a kówana títe'a urákiye.

³ Úwana wenánaaembo mérowi wení táúfapinkemba uwí-nómpá'á fayáúsuwowana uwí-nónkó púwón-kwaasiti naaeráámbá úwana uwí-nómpínkén-kwámbá putásaraiye.

⁴ Putásowana minkáé'nárai tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba nonaumpimpá'á fayáúsuwowana naae-nómbá úkúwa'a
⁵ minkákémbá isáawánda wíyómpaken-kisau-waasigo nonká'ó káráwiyyowi séna emá kawel'-úramba úmai méraandawi aifa'á mé káfél'wara'o méraandawi misáwí-méyámbó tímakaanda kawel'-úmai arupíse uráane.

⁶ Ení waásiye enááimo simátímakaawiye tímakaanda kawel'-úmai arupíse uráane. Ení waásiye enááimo simátímakaawiye tímakaanda kawel'-úmai arupíse uráane.
 Maníkó Fasi'l'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáandawi misáwí-méyámbó tímakaanda kawel'-úmai arupíse uráane siyákiye.

⁸ Súwana minkáúmbónárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba aafáúrá'á fayáúsuwowana Maníkó é'ankowana waási tine'ó iyamó kaintembá aa'á kéné tinepái fí'oraumai kówana

⁹ títe'a úwasa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkesa Maníkómpákémbá misáwí-méyámbá wétiye sumbánifo miwití sáwí-kisau ímba tuwésa Maníkómpá'á tésa wení áwáu fí'oran-awaun-iye ímba siyáawe.

¹⁰ Ímba suwaná minéiyáíndárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba óraa'-afaa-poigo waásiya'o kawáán-urópa'l a fayáusuwowana kumeu'á úwasa wemó kawáán-urówi kumeu'-áémpá'á mésa títe'a úwasa wáá'a tésa tináafí wéunkutesa ¹¹ títe'a úwana námomba kóntafesa Maníkó wíyómpakewimba símai sáwí'a uwánkómbanifo ímba sáwí-kisau tuwésa wempá'á tiyáawe.

¹² Ímba tuwaná miséfátáásénárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba óraa'-nonkon-awi'a Yúférétísi-nompa'l a fayáusuwowana mindómbá kará'nágwuwas aafáúmó iyáúsun-aempa'-marafa'a kawáán-urówiti aambá wíyúntafena mindómbá kará'náguraiye.

¹³⁻¹⁴ Mindómbá kará'nágwuwa'o awánáawanda arááínkón-óipinkemba sawaímá túwana óraa'-afaa-poigon-óipinkemba sawaímá túwana karo'-áímó simátímakowin-óipinkemba sawaímá túwasa minkáúmbó-sáwáígó tirumpimbá kaumbo-sáwí-ámútámbá mésa fí'o-fí'on-kisau ímbo awánaron-kisau maésa Maníkó'e'o tíyénesa seyaafá'-máráfá'á wénesa kawáá-wáásí tí'maes Maníkó seyaafá-fásí'láémbó tokáiwaini óraa-kanaa tíyénesa tiyáawe. ¹⁵ Kemá Yóni

simátime'a súne. Ísu séna umén-kwáásímó kafífímbó tentembá ímba ísarenka'o kúmónda simu'marésa unáánkwátói úmaresa méraiyawi ímba unáánkwátói-iyaintafesa tigaemá ónááwe Ísu siyákiye kemá Yóni súne. Awánáawánda 16 minkákémbá kawáá-wáásí tí'maesä moórá-aempa'a máúpa'a Yúndaa-waasi-taaifinkemba Ípúru-aaifinkemba Áámágétoni-marafa'e sésa túwaandu uráawe.

17 Uwaná mináfá'móráénarau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba fiyúndámo torópa'a fayáusuwowana moóráwigo ámáán-daumpa'o kawáániwaini ayái-afarakemba óraaka séna seyaafá-kísáú taí'áwiye súwana 18 wíyónaai súwana káúgau súwana aafáyáu torówana óraal'-marima téna marapá'á waási ááémo méronkakene kafé'wara'o méraanka'e miyám-bárímá ímba wétaiye. 19 Óraal'-naopa kaumborá'á maramá karuména tawákaa'-uwana seyaafá'-márafá'á óraal'-naopimpa'a tawisínaawisi uwana Maníkó Pépíróni-oraa'-naopaken-kwaasi sáwí'o umbá Maníkó imáyáa éna aaisambá tiyéna miwítí sáwí-meyamba óraa'a timúwana 20 nonafufumpa'-máramá seyaafá'á maamíntasuwowana omátomba arúwáisé uwágúwana 21 wíyómpakemba óraa'-umbaimo tain-óntánkáán-kááiyaramba kuména waási tinkamuwqsa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraawe. Óraa-kaaiyaramba óraa'a sáwí-meyambo timúntafesa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraawe.

17

Pépíróni-waasi waé'mai-aaimo siyáin-aai.

¹ Sáwí'a uwánkówana wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-taufa'o tokówifinkemba moóráwigó simásimena séna tina'á aankaró'-ánká'ó nín-ininkomba sáwí-meyambo maínda aráánáméno. Miníninkóní áwáuma óraa'-naopa'a sáwífa'-nonawaifa'-naopa'an-iye.
² Mindáópaken-kwaasimo fí'o-fí'on-tantaa'l'o sáwí'o ombá seyaafá'l-máráfákén-káwáá-wáásí miyá uráawe. Uwói'o on-dómbó nésamo uwói'o ontembá mindáópaken-kwaasi sáwí'o ombá fí'o-fí'om-barafaken-kwaasi tuwánésa miyá uráawe simásímakaiye.

³ Simásimuwaná Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowana minkwíyómpákewí sí'maena máásai-marafa'a mósinkowa'o awánáawánda moórá-óraa'-afaa-poigo moórá-inimba ayáátuwena ména áúwawaa'a naae-áumá úwana Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaron-aai ane'á agaimakowana afakaeté-a'nomba úwana miná'nómpímbá taánáimbá siyáánkai íyáusurowana ⁴ miníninkóní unáánkwátói tuwímbai naae-únánkwátói úwana tuwímbai sokón-unankwatoi uréna wení to'waítántáá'á sáwífa'-ontamba tuwéna maimái uwásokena korí-óntántámbó úmakon-don-anama ayáámpimba tokéna mindón-ánáfímbá sáwítantaa'-aantemba ówitena waási sáwísawí'o uwáiní áwáuma mindón-ánáfímbá wérowana ⁵ aúwayaanka'a agaimaréna séna óraa'-naopa'-awi'a Pépíróni-naopa'a aankaró'-ánká'ó nówi tinówa é'a marapá'ó sáwísawí'o owí

tinówa úne agaimaréna súwana ⁶ Maníkóní waásiye Ísun-aai simátímakowiye tínkamuwasá púwuwana uwóí'o on-dómbó nésamo uwóí'o ontembá miníninkó tínkamena uwóí'a úwa'o awánáawánda sáá'a úwana ⁷ wíyómpakewi simásimena séna ímba áá'a íno. Mináfáá-póigó miníninkómbó ayáákaimba afakaeté-a'nomba iyáísana siyáánkai-taanaimbo wéraiwaiye miníninkónté miwítí áwáuma simámenaumne. ⁸ Awánáanda-afaa-poigoni áwáuma ááéma ména pukáimba póna aféúníyaim-baipinkemba íyáfasinainana Maníkó taí'ásuwainiye. Maníkó maramá ímbo úmakonka'a maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwi'a agaimaréna ímbo túwí'o agaiyáin-kwaasi mináfáá-pói íyáfasinainda awánésa táátafesa ónááwe. Ááéma ménamo pukáimba íyáfasinaindasafesa táátafesa ónááwe wíyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

⁹ Simásimena séna kawé'-ímáyááwáráwí minááígóní áwáuma isánááwe. Mináfákáété-a'nonkoni áwáuma afakaeté-omapa'a miníninkó méraipa'an-iye. Miná'nónkóní áwáuvara'a afakaeté-kawaa-waasin-owe. ¹⁰ Mináfákáété-kawaa-waasifinkemba séfataase kawáán-urésa púwuwana moóráwigo méraimba póna moóráwigo ánaaemba paápé éna káriká'a méíniye. ¹¹ Mináfáá-póigó ááémo ménamo pukáiwaini áwáuma mináfákáété-kawaa-waasi tínaaemba kawáánindawi éna mináfákáété-kawaaraamba miyá ínana Maníkó taí'ásuwainiye. ¹² Siyáánkai-taanaimbo wéraiwaini áwáuma siyáánkai-kawaa-waasi kawáá-kísáú ímba

maiýésa ánaaemba óraa'-afaa-poigoni fasi'aémbá maiýésa ampáánká'á kawáánónááwe. ¹³ Miwítí fasi'aémbá waásiya'o kawáán-iyantafesa mimbórá-ímáyáá ésa óraa'-afaa-poigon-imayaá ésa ¹⁴ kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwaimba tiyáiyana wemá iyáákena seyaafá-fásí'áénkwárá'-wáásí wení fasi'aénkó iyáákaraiwai póna seyaafá-kawáá-wáásiyá'á kawáán-uráiwai póna iyáákainiye. Táántena kesí waásin-owe siyáisasa wembá ím̄ba auwésa wenarááímo wáéwi iyáákaindara'a wesé'a méranaawe wíyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

¹⁵ Simásimena séna awánáánda-nonkoni áwáuma aankaró'-ánká'ó nín-ininkomo mérain-donkoni áwáuma sáwífa'-waasi seyaafá'-máráfákémbá fí'o-fí'on-tuwara'-waasi fí'o-fí'on-aaímo sen-kwáásin-owe. ¹⁶ Afáá-póigóe siyáánkai-taanainkwara'o awánáándawi aankaró'-ánká'ó nín-ininkomba tuyántafesa uwánkesa sáwí'a uwánkesa unáánkwátói faú'máewana unáánkwátói-iyaimba mérainasa ama'á násuwesa ayáántámba agaisuwánááwe. ¹⁷ Maníkó misáwi-wáásí imáyáá timúwasa mimbórá-ímáyáá ésa waásiya'o kawáání-fásí'áémbá óraa'-afaa-poigomba amésa pósá Maníkóní imáyáafinkeni'a íyana Maníkómó siyáin-aai paápé ínkiye. ¹⁸ Minínimbó awánáánda-ininkoni áwáuma óraa'-naopakewi seyaafá'-máráfákén-kawáá-wáásiyá'ó kawáánowin-owe wíyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

Pépíróni-naopa'o tawisínaawisi uráin-aai.

¹ Simásimuwa'o awánáwánda moórakisau-waasigo wiyómpakemba kuména óraafasi'aemba tokéna wenanekembá marará'á kusán-kwégowana ² óraaka séna tawisínaawisi uráimba óraal-naopa'-awi'a Pépírónifa'a tawisínaawisi uwáwisana sáwi-amutantone fí'o-fí'o-sawi-tantaa'e mindáópa'a méraisana sáwi-numawe inkáísón-dumawe mifá'á mériye.
³ Pépíróni-naopaken-kwaasi fí'o-fí'on-tantaa'o sáwísawí'o umbá seyaafá'-márafákén-kwáásí tuwánésa miyá uráawe. Seyaafá'-márafákén-kwáásí-wáásí Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwi-amba arááiwakaawe. Seyaafá'-márafákén-kwáásí óntamo tíma'maesá

nún-kwaasi óraal-ontamba maénæ sésa Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwi-amba arááiwakaawe. Mindásafena Pépíróni-naopa'a tawisínaawisi uwágúwana waási taí'águraawe siyáyiye.

⁴ Minkákémbó isááwánda wiyómpakemba moóráwigó séna

kesí waásisono. Sáwi'o ontembá miyá ofáínifo mindáópa'a túwáaro. Miwití sáwi-meyamba máefainifo mindáópa'a túwáaro.

⁵ Pépíróni-naopaken-kwaasi sáwi'o úmae iyáamba Maníkó misáwí-tántáá'á imáyáá éna sáwi-meyamba wétimifo mindáópa'a túwáaro. ⁶ Maníkoo mindáópaken-kwaasi sáwi'o ontáfē sáwi'a uwátinkaa. Sáwifa'i'a sáwi'o ontáfē kaesá-úmai sáwi-meyamba tíma'mae iyuwó. ⁷ Tirááímo tain-kísáumó

maésamo sésa kawe-kísáúsá wémaumne sentembá títe'o índa-i'a uwátinke tirumbá sáwí'a uwátinkaaqo. Miwí túma maimaé iyésa sésa seyaafá'-máráfákén-kwáásiyá'á kawáánundampo ímba keto'-íninkáántá éta ifi'á tánauumne siyáawe. ⁸ Maníkó Fasi'aénkó aaifimbá maitínkáíwai seyaafá-fásí'áémbó tokáimba póna mimbórakánáá sáwí-meyamba timínasa tuwímbai puwíyasa ifi'á táiyana aawaimá táínasa puwíyana mindáópa'a iyamá káwíníye siyáye.

⁹ Simásuwená séna seyaafá'-máráfákén-kwáá-wáásísombá Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwíambá arááíwæsa fí'o-fí'on-tantaa'a sáwí'o owí mindáópa'a iyamó káínda-umumba awánésa toikafó-í'a urésa ifi'á tánááwe. ¹⁰ Miwítí sáwí-meyamba awánésa tata'á ínasa táátafesa ésa némpa mésa sésé'á ésa sésa óraa'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáündasa siruntá wéiye. Fasi'aén-dáópa'a isaná mimbórakánáá sáwí-meyamba tiyáye sénááwe.

¹¹ Síyasa Pépíróni-naopaken-kwaasi óntama ímbo méyánuronka'a pukáantafesa mindásafesa seyaafá'-máráfá'á óntamo tíma'mae nón-kwaasi ifi'á tánááwe. ¹² Miwítí óntama tíma'mae nón-ontama óraa'-ontamba tuwésa kawel'-óntámbá fí'o-fí'on-ontamba méyánuraan-ontane kawel'-únánkwátói tuwímbai sokón-unankwatoiye tuwímbai naae-únánkwátóiye taaimá kawel'-wíyúmbó in-tááiyé tuwímbait-tantaa'a póí áwááyaantamba ésa taaisambá ésa naae-óntántámbá ésa fasi'aén-óntántámbá

ésa aúfáíwara'-ontantambo úmakaan-tantaa'e
¹³ asaa-wiyún-kánámá tómpímbó uwántaaan-kanawe asaa-wiyúmbó ún-kanawe asaa-wiyúmbó úm-bášawene ándá-qaran-done masawéne kanaráán-tóné antiriyáán-tóné póíma tuwímbai purumakawé sipisípiye ósiye póímo maimaé nón-taone wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miyámbaaran-tantaa'a Pépíróni-naopaken-kwaasi ímba méyámbaresa pukáantafesa ifi'á tésa ¹⁴ sésa tirááimo tain-tántáá'á taí'áímبا miwítí óntawé miwítí to'waaíyé taí'áímba póna ímba aneka'á paápé ínkiye sésa ¹⁵ óntamo tíma'mae nón-kwaasi miyán-tántáá'á timésa óraa'-ontambo máén-kwaasi Pépíróni-naopa'o sáwí-meyambo máémba awánésa tata'á ínasa táátafesa ésa némpa'a mésa toikafó-í'a urésa ifi'á tésa ¹⁶ sésé'á ésa sésa óraa'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáündasa siruntáán-iye. Miwí kawel'-únánkwátói naae-únánkwátóiye sokón-unankwatoiye urésa miwítí to'waaí óraa'-ontamba tuwésa maimái uwásokaawe. ¹⁷⁻¹⁸ Mimbórá-kánáá miwítí óraa'-ontama sáwí'a uwásukaiye sénááwe. Nompín-táónkoni tifoísáíye nompín-táómpimbo kísau máéwiye nompín-táómpimbo úwoimo nówiye nompín-táómpimbo óntamo tíma'mae nówiye miyáumai-waasi mindáópa'a iyamó kain-úmúmbá awánésa némpa mésa sésa mindáókomá seyaafá'-náókomba íyáákarain-daokon-iye sésa ¹⁹ tirunkó sáwí'a ínasa ofaimá káúmai ti'nómpá'a tuwésa toikafó-í'a urésa ifi'á tésa sésé'á ésa sésa óraa'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáündasa siruntáán-iye. Mindáópaken-kwaasi sáwifa'-ontama makáambá pósá nompín-táómpimbo

nón-kwaasi seyaafá'nánká sáwífa'-ontamba maiyáawe. Mimbórá-kánáá mindáó'a sáwí'a uwásukaiye sénááwe.

20 Kemá Yóni súnda kembiwí wíyómpa'o méraawiye Maníkóní waásiye Ísuní aantá-waasiye Maníkón-aaimo simátímkakaawiye tirunkó kawé'á íníye. Pépíróni-naopaken-kwaasi kembiwí sáwí'a uwátínkáámba póna Maníkó anondáá sáwí-meyamba timínana póna tirunkó kawé'á íníye kemá Yóni súne.

21 Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo fasi'aéwí óraa'-ontamba umbaisé'o tón-ontamba maimaéna

uwí-nómpá'á mámetuwena séna minúmbái-ontámbó mámetuwáúndamo nompímbó kúwáfe'wintemba minóráá'-náóko Pépíróni-naokomba fasi'ámai sáwí'a uwásuwaanasa ímba aneka'á ónááwe. **22** Mindáópa'a waási ímba aneka'á uwíyemba tufuwésa kámembá tésa tayoíntésá imá sésa ímba miyá síyasa isánááwe. Seyaafá-tántáá'á ímba íyasa awánánááwe. Tóbá ímba agaíyamba awánánááwe. **23** Ómbá ímba kúra'mae níyamba awánánááwe. Aarewé waaiyé to'waaí ésamo síyamba ímba isánááwe. Mindáópaken-kwaasi óntamo tíma'mae nón-kwaasi seyaafá'-máráfá'ó tíma'mae

nón-kwaasi íyáákaraawe. Fintómó naambá seyaafá'-máráfákén-kwáásí tuwánésa karo'á sésa kawé'án-owe sésa misáwí-ámbá arááíwakaawe. **24** Mindáópaken-kwaasi imáyááa tímuwasa Maníkón-aaimo simátímkakaawiye Maníkóní

waásiye tínkamuwasa pukáamba póna Maníkó anondáá sáwí-meyamba tímakaiye siyáie.

19

Wíyómpa'a imó siyáan-aai.

¹ Simásuwowasa wíyómpakemba sáwifa'-waasimo sentembá suwa'á isáawánasa sésa Maníkón-áwítá mósá maráumne. Kentáásí Maníkó seyaafá-tántáá'á íyáákarena wení áwáuma fí'oran-awauma isaná fasi'aénkwáráwí éna ² mindásafená misáwi-meyámbó tímakaimba kawel'-úmai arupíse uráie. Mindáópaken-kwaasi seyaafá'-máráfákén-kwáásí sáwí-ampa'a tafisímai métinkówasa fí'o-fí'on-tantaa'a sáwí'o uráamba póna sáwí-meyamba tímakaiye. Mindáópaken-kwaasi Maníkóní kísau-waasi tínkamuwasa pukáamba isaná anondáá sáwí-meyamba tímakaiye simásuwesa ³ aneká sésa Maníkón-áwítá mósá maráumne. Mindáópa'a iyamá kéna úmúmba úmae iyéna ímba tai'áíníye suwasá ⁴ moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasiye éiyaimbo túnarowiye Maníkó kawáániwaini ayái-afara'o mérowin-aúranka'a kífaesa wen-ímáyáá mósá marésa sésa érai'-aai isatá Maníkón-áwítá mósá maráumne siyáawe.

⁵ Suwaná minkákémbá kawáániwaini ayái-afarakemba aaigó aantemba séna kembiwí oraa'-waasifinkene úwoi-waasifinkene Maníkóní

kísau-waasi wenaísamaifimbo méraawi seyaafá'á wenawí'a mósá máráaro siyákiye.

Ísu wení waásimo tíyáín-aai.

6 Simásuwowaşa sáwifa'-waasimo sentembá súwana noniyasáúrkembo sintenkáámbá súwana wíyónaaimo sintenkáámbá súwa'a isááwánasa óraaka sésa

kentáásí Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwai kawáánisata póta wenawíta mósá maráúmne. **7** Aú-inimbo tuwaai'waimpá'ó wíwae sésamo to'waai ontembá kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai kuntiyáínda-kanaa amu'marésa méraiyan-kanaa tisaná póna sirunkósá aamoisá isatá wení áwáuma fí'oranawaun-iye súne.

8 Maníkó Ísumo kuntiyáínda-kwaasi kawé'-únánkwátói waén-únánkwátói uwátínkáísasa méraawe siyáawe.

minúnánkwátóigoni áwáuma Maníkóní waási arupíse-kisau wémaewe.

9 Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owísáfena imáyáá éna kembá Yónimba simásimena séna maanááímó simáménda aúfáífimba agauwó. Kentí sáwi-meyambo maiyáiwaini aaremó to'waai ontánómbó náiyantafena Maníkó táántain-kwaasi tirunkó aamoí wéye simásimena séna Maníkó mináái érai'a siyé wíyómpaken-kisau-waasigo simásimuwa'a **10** wen-ímáyáá mósá maránae sé'a aísamaifimba kífaewanana simásimena séna ímba miyán-uwo. Emó ení waásise'o

Maníkóní kísau-waasimo é'o Ísumo siyáimbo taawiyáfóntemba kewárá'á Maníkóní kísau-waasigo úmpo ken-ímáyáá ímbo mósá márénda Maníkón-ímáyáá aantemba mósá maraaó simásímakaiye. Maníkón-aai simátímewimo sembá Ísuntafesa wésewe.

Ísuntafena waé'mai-aaimo siyáin-aai.

11 Minkákémbó awánáwánda wíyómpa'a ontá tigúwana moórá-poigon-awi'a ósi ména moóráwigomba ayáákowin-awi'a éraikoma éna arupíse iwái póna aaifimbó maitínkáimbá arupíse éna tíyáimbá arupíse éna 12 aúranko iyaráámbá kówana a'nómpímbá íyáákaraiwaini kámó'a sáwifa'a wiyéna wenane'á moórá-awi'a agaimakówana mináwíkóní áwáuma fí'owi ímba ísáwana we aantemba iséna 13 wení unáánkwátói naaeffimbá tu'mái uwásokowasa wenawí'a Maníkón-ímáyáá aráátímíwai Maníkón-aagon-iye suwasá 14 wíyómpakewi tiyáiyawi waén-ósíyá'á mésa kawe'-únánkwátói waén-únánkwátói urésa wembá arááiwáuwana 15 wenóipinkemba áwááiwara-paepae'a wérowana seyaafá'-máráfákén-kwáásí karáínda-paepae'a wérowana fasi'aén-táemo'a tokéna fasi'ámai kawááníníye. Maníkó seyaafá-fásí'áénkwáráwí wení namuro-wáásísáfena óraa'-aisamba tiyínana fasi'aén-táemo'o tokáiwai sáwi-meyamba timínana ándá-arambo mapámówanamo anombó kúmíntemba miyá-sáwi-méyámbá timíniye. 16 Wení unáánkwátóiya'e amúntánká'é áwí'a agaimaréna séna seyaafá-fásí'áénkwárá'-wáásí

wení fasi'aénkó íyáákaraiwai éna seyaafákawáá-wáásiyá'ó kawáán-uráiwain-ye séna agaimakáye.

¹⁷ Agaimarówá'o awánááwánda moóráwigo wíyómpaken-kisau-waasigo aafáúmó wéronka'a ména sanaan-úrambo farafámaenamo níndumagontafena óraaka séna Maníkó óraa-tomba waási timakáán-tómbá timínda pósá túwaandu ónáawe. ¹⁸ Kawáá-wáásí tima'é i-wáásítí óraa'-waasi tima'é fasi'aén-kwáásí tima'é ósison-timq'e tiyáá'maesamo nón-kwaasi tima'é seyaafá'-wáásí tima'é úwoimo nón-kwaasi tima'é wayó-kísáúmó máén-kwaasi tima'é óraa'-waasi tima'é úwoi-waasi tima'é miyáumai-waasison-tima'e tamandaaró siyáyiye.

¹⁹ Súwa'o awánááwánda óraa'-afaa-poigoe seyaafá'-máráfákén-kawáá-wáásiyé miwítí i-wáásiyé túwaandu ésa ósifimbo mérowiye wení waásiye tiyáíyanesa túwaandu uwasá ²⁰ ósifimbo mérowi óraa'-afaa-poigomba ta'ótoresa karo'-áímó simátímakowimba ta'ótokowana wemá ááéma óraa'-afaa-poigon-aúranka'a fí'o-fí'on-kisau ímbo awánaron-kisaumo maéna óraa'-afaa-poigoni aúfáímo tine'ó agaimakáan-kwaasi wenáúraambo úmárówin-imayaamo mósá makáan-kwaasi sáwi-ampa'a tafisímai métínkarowinte óraa'-afaa-poigonte mindárai ta'ótokesa úwoi mérowasa sáwi-marupa'o iyamá kámakama éna sáwi-wiyumbo úpa'a túwówana ²¹ ósifimbo mérowi minkáé'náraiti waási óipinkem-pae'paetamba

karówasa putowaná numasónkó tima'á fáínaraiye.

20

Ayáátááka'a 1,000 aataimo maiyan-aai.

¹ Miyá uwa'ó awánáawánda wiyómpakemba moórá-kisau-waasigo kuména aféúníyaim-baipinken-kima tokéna fasi'aén-ándá umbaimó tón-andama tokéna ² arááínkóbá kunta'ótokena naaófá'á marapá'á iyaankafayaambá úkéna marapá'-wáásí karo'-áái simátíma'maena iyáiwain-owi'a waántawankomba kunta'ótó'mai 1,000 aatai úwoimo méraindasafena kárá'umarena ³ aféúníyaim-baipimba famétuwena óika'a awááúmai senómbá támakaimba 1,000 aatai mimpímbá ména seyaafá'-máráfákén-kwáásí karo'-áái simátiminasa érai'a siyé sefáímpóna mimpímbá ména 1,000 aatai tai'áínana faú'ankainana ampáánká'á níníye.

⁴ Minkákémbó awánáawánda kawáánuwaiti tiyái-afama wérowasa minkáfámbá waási mérowana Maníkón-ímáyáá timuwasa waásiti áwáumo tísai úmai isáiyamba awánáawánda waásiti timambó wérowi Maníkón-aai Ísumo siyáimba simátímúwasa tinuwarambá kambísowasa pukáawi miwí óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe ímbo mósá makówi óraa'-afaa-poigoni aúfái túwayaanka'e tiyáánka'e ímbo agaimakówi miwí pukáampinkemba íyáfásinesa Ísu Káráísitiye'a kawáánésa 1,000 aatai ménaawe. ⁵ Minkánáá

waási pukémpinkemba íyáfasinaiyan-kanaa aifa-kánáá ínasa 1,000 aatai maisuwésa fí'on-kwaasi pukémpinkemba íyáfasinanaawe.

⁶ Pukémpinkembo aifa'ó íyáfasinaiyawí tirunkó kawe'á ínasa aamoí ésa sáwí-marupa'o iyamó kaim-bárúpátáfesa ímba táátafesa ésa Maníkóní kísau Ísu Káráisitini kísau maésa Káráisitiye'a kawáá-kísáú maésa 1,000 aataifimba miyá ónááwe.

Waántawankombo íyákain-aai.

⁷ 1,000 aatai maisuwéna waántawankomba faú'ankainana ⁸ seyaafá'-máráfá'á wénena seyaafá'-wáásí karol'-áái simátíma'mae wénena Kóki-waasiye Mékoki-waasiye tiyáíndasafena tí'maena sáwfá'-waasi ímba kanaal'ó torausówanda-waasi mésa ⁹ seyaafá'-áémpá'á waásisomba tésa Maníkóní waási méropá'a Maníkó mindáópa'a imáyáamo in-dáópa'a taúkúrowana wíyómpakemba iyamá kuména minkwáásí kugafútuwowana ¹⁰ Maníkó karol'-áímó simátímakowimba waántawankomba ta'lóto'mai sáwí-marupa'o iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo

úm-barupa'a famétuwena óraa'-afaa-poiye karol'-áái simátímakowine famétukaim-baipimba famétuwowana tí'a úmae iyéna ímba tai'láíníye.

Púwón-kwaasimo tísai índa-aai.

¹¹ Minkákémbó awánááwánda kawáániwaini ayái-afama óraa'a waé-áfámá wérowana moóráwigó minká'á mérowana wempákémbá marawé wíyóm-baru'e tuwínkaa'-uréna

áwiyokuwa'o ¹² awánáawánda pukáan-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye kawáániwaini ayái-afagon-aúranka'a mérowana Maníkó aúfáí-wandaaifimba fawaséna moórá-wandaaifimba waási aúí'a úmai maé'mae'o íyawi-tuwi'a wérowana tuwímbqi-wandaaifimba waási marapá'ó uráan-aai wérowana Maníkó mináúfáí awánéna miwítí áwáu tísai úmai iséna aaifimbá maitinkaraiye. ¹³ Uwí-nómpimbó pukáan-kwaasi íyáfasinowasa marafá'ó pukáan-kwaasi íyáfasinowasa pukáan-aempakemba íyáfasinowana Maníkó moórá-mora-waasi miwítí áwáu tuwánéna aaifimbá maitinkéna ¹⁴₁₅ waási aúí'a úmai maé'mae'o íyawi-tuwi'a agaimakón-kwandaaifimba awánómba ímbo túwí'o wérowi Maníkó sáwí-marupa'o iyamá kámakama úm-barupa'a famétuwowana púwón-aempa'a tai'ówasa waási ímba aneka'á púwúwa'a awánaraumne.

21

Aú-marawe aú-wiyom-barukon-aai.

¹ Minkákembó awánáawánda marawé wíyóm-baru'e taí'ágwuana aú-marawe aú-wiyom-baru'e wérowana marará'á uwí-nómbá ímba wérowa'a ² awánáawánda aú-nao'a kawel'-náó'-úramba

wíyómpa'a paápé uréna Maníkómpákembá kuména Yérúsaremufakaan-dao'a úmbanifo aú-nao'a úwana aú-ininko aú-unankwatoi to'waaí urénamo awaaikómpá'ó wintembá mindáó'a to'waaí úmákwana ³ kawáániwqini ayái-afarakemba moóráwigó óraaka séna káfé'a Maníkómó mérainda waásifimba ména miwisé'a mérainasa miwí wení waási-i'a íyana

miwísé'a ména ímbo tiyuwáínda ⁴ miwí ti'nimá uwátiyuwainana ááéraan-tantaa'a seyaafá taí'ásuwainasa pósá ímba puwésa ímba toikafó-i'a ésa ímba ifl'i'a tésa ímba tí'a éna miyá íníye siyáiye.

⁵ Súwana kawáániwaini ayáí-afara'o mérowi séna seyaafá-tántáá'a aúma úne simásuwená séna maanááímó simámunda aúfáífimba agauwó. Minááí érai'-aai póna paápé íníye simásimena ⁶ séna seyaafá-kísáú taí'áwiye. Aifa'é ánaæenkoní áwáuma kemá úne. Ááéma mé'a kifé'wara'l a mé'a maé'mae'a ónaumne. Seyaafá-tántáákóní áwáuma kemá úne. Nontáfénamo tinkáíndawi nombá tíménasa ímbo méyámbaraiyamba úwoi tíménasa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe. ⁷ Sáwítantaakombo íyáákaawi kempákémbá kawetántáá'a seyaafá'ló tíménda miwítí Fasi'aénkó onasá kesí iyámpói-i'a ónááwe. ⁸ Énifo ímbo fasi'ámaimo kesé'o méraawiye ímbo kesé'o kááísamaimo méraawiye sáwí'o owiyé waásimo tinkamowasamo púwówiye aare-úméné waai-úménémó owiyé fintómó naawiyé úwaa'o owiyé karo'-máníkóné waántá-waasiye-imayaamo mósá márááwiye karo'-ááímó sewiyé miyámó on-kwáásí sáwí-marupa'a iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo im-bárúpá'a Maníkóní némpa'a mésa maé'mae'a ónááwe siyáiye.

⁹ Súwana wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-taufa'a tokésa afakaeté-sawi-meyambo tímakowifinkemba moóráwigó simásimena séna tina'a Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí kentí

sawí-meyambo maiyáiwaini aú-ininkaambo on-kwáásí aráánáméno súwana ¹⁰ Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowana sí'maena óraa'a ayáátáá'-omapimba mósinkena awáñaaø súwa'o awánáawánda kawé'-náó'-úramba Yérúsaremufakaamba wíyómpakemba Maníkómpákembá kumuwana ¹¹ Maníkóní sómo kaimbá mindáópa'a wérontafena mindáó'a sán-kówasa óraa'-ontambo tuwésamo maiyáan-ontambo taaéná-wisíyan-ontambo makáawana sómo kaintembá mindáó'a miyá éna sán-kwégowasa ¹² sí'á óntantamba sanaan-úramba úmakowana misípimbá ontá sisamaifakemba kae'á kumbaimái-ontama wérowasa minóngará'á wíyómpaken-kisau-waasi sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi káráwiyesa mérowana Ísarerin-ááninton-tuwi'a sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi-tuwi'a minóngará'á agaimakówana ¹³ aafáúmó íyáúsun-aempa'a kaumbo-óntá úwana aafáúmó kúwáferon-aempa'a kaumbo-óntá úwana séfasefa'-aempa'a kaumbo kaumbó úwasa ¹⁴ óntamba sisamaifakemba kae'á kumbaimái-ontamba marésa minóngánká'á sí'á úmakowasa minóngánká'á kentáásí sawí-meyambo maiyáiwaini aantá-waasi-tuwi'a agaimakówá'a awánaraumne.

¹⁵ Awánáawánda wíyómpaken-kisau-waasigomo simásímakaiwai ayáámpimba moórá-taemo'a korí-óntántámbó úmakontaemo'a tokéna mindáó'e minóngatówe misí'émó awaiya'maráínda-taemo'a tokéna ¹⁶ mindáópa'a wení taemótamba

séfasefa'-aempa'a awaiya'maréna toráúfa'a awaiya'marówana seyaafá'-áémpá'á awaiyari'a éna ayáátá'a 12,000 úwana ¹⁷ síkóní a'nónká'ó awaiya'marómba 144 úwana waásimo torausúmba miyá úwana ¹⁸ misí'á taaéná-wisiyan-ontantamba úmakesa mindáó'a korí-óntántámbá úmakowaná sámo kaintembá úwasa ¹⁹ sí'ó úmakon-ontanka'a to'waaí úmakesa kawe'-óntántámbá to'waaí úmakesa aifa'a taaéná-wisiyan-ontamba makésa miwá afófora'a sokón-ontamba fasi'aén-óntámbá marésa miwá afófora'a waén-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba marésa ²⁰ miwá afófora'afafután-óntámbá marésa miwá afófora'a naae-óntámbá marésa miwá afófora'a uriyon-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba fasi'aén-óntámbá marésa miwá afófora'a uriyon-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba marésa miwá afófora'a sokón-ontamba marésa miwá afófora'a naae-óntámbá marésa miyáumai-ontamba to'waaí úmaresa ²¹ moórá-ontara'a súwáásuwaakisamba úmakesa sísamaiifikemba kae'á kumbaimái-ontara'a sísamaiifikemba kae'á kumbaimái-suwaasuwaakisamba minóngaráfámbá úmakesa aambá korí-óntántámbá akwí'makowana sámo kaintembá uráiyé.

²² Sámo kaintembá úwana Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áénkwáráwíyé kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaiye méroyana póna ámáán-damba ímba wérowa'a awánáawánana ²³ mindáópa'a Maníkóní sámo kainkó sáma kátinkowana kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai miyá úwana póna aafáúwé wiýóne mindáópa'a

ímba wérōwa'a awánáwánana ²⁴ mindáópa'o
 sámō kátinkáiwai seyaafá'-máráfákén-kwáásí
 sáma kátinkainasa seyaafá'-máráfákén-
 kwááá-wáásí túwí'o wéraindawi mindáópa'a
 koméraiyaná ²⁵ mindáópa'a nól'waamba ímba
 ínasa pósá sí'-óntámá ímba úmaresa úwoi
 tisúwéwana wérainasa ²⁶ seyaafá'-máráfákén-
 kwáásí túwí'o wéraindawi miwítí kawet-
 tántáá'a maimaésa mindáópa'a koméraiyaná
²⁷ mindáópa'a sáwí-tantaa'a ímba wérainasa
 sáwí'o iyawiye karo'-ááímó síyawiye ímba
 iméraiysa kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaini
 aúfáí-wandaaifimba aúú'a úmai maé'mae'o
 iyawi-tuwi'a agaimakáinda-waasi aantemba
 mindáópa'a koménaawe.

22

¹ Minkákémbá wiyómpaken-kisau-waasigo
 moórá-nomba aráásimuwaná mindómbá sámō
 kón-domba úwasa waási nésa maé'mae'o
 íyan-domba Maníkóe kentáásí sáwí-meyambo
 maiyáiwainte

tiyáí-afarakembo kumúmba ² mindáókoní
 aampimbá kumúwana séfasefa'-aipa'a taaimá
 wéna arambá iyówana waási nésa maé'mae'o
 íyan-taeramba moórá-wiyonka moórá-wiyonka'a
 arambá wéiyena úwana mintáénáma seyaafá'-
 wáásí newaná ímba tí'a éna tai'láínana
³ Maníkómó sáwí'a ofo túwáaromo sínda-tantaa'a
 ímba wérainana Maníkóe kentáásí sáwí-meyambo
 maiyáiwainte tiyáí-afama wérainasa wení kísau-
 waasi wen-ímayáá mósá marésa ⁴ wenó'i'a
 awánésa wenawí'a túwayaanka'a agaimaráíyaná

⁵ nó'waamba ímba ínana aa'á ímba káínana Fasi'aénkó Maníkó sáma kátinkainasa pósá ómbá ímbo kúrárémba kawáá-kísáú maimaé iyésa ménaawe.

⁶ Minkákémbá wiyómpaken-kisau-waasigo simásimena séna minááí érai'-aai póna paápé ínýe. Fasi'aénkó Maníkó wenáái simátíméwi wení ámútambo tímíwai wení kisau-waasigomba wiyómpakemba ai'maréna séna kárika'o paápé índa-tantaa'a kesí kisau-waasi aráátimiyo siyáyiye súwana ⁷ Ísu séna isaaó. Kárika'a kumónaumne, Mináúfáífimbó wérain-aaimo kárika'o paápé índa-aaimo isésamo taawiyafiyawi tirunkó aamoí ínýe Ísu siyáyiye.

⁸ Súwá'a kemá Yóni minááí isé'a awáné'a wiyómpakewi aráásímakaiwai aísamaifimba kífae'a wen-ímáyáá mósá maránae sé'a ówánana ⁹ simásimena séna ímba miyán-uwo. Emó ení waásimo Maníkón-aaimo simátímakaandawiyemo maanáúfáífinkén-ááímó taawiyáfón-kwaasiyemo Maníkóní kisau-waasimo ontembá kewárá'a Maníkóní kisau-waasi úmpo ken-ímáyáá ímba mósá maré Maníkón-ímáyáá aantemba mósá maraaó siyáyiye.

¹⁰ Simásimena séna maanáúfáífinkén-ááímó paápé índa-tantaa'a kárika paápé ínifo ímba aúpá'ó márénda afora'á maraaó. ¹¹ Minkánáámó tínda sáwí'o iyawi sáwí'a iyasa sáwí'o úmaimo mériayawi sáwí'a úmai mérewasa kawe'ó iyawi

kawe'á íyasa kawe'ó úmaimo méraiyawi kawe'-úmai ménaawe siyáye.

¹² Súwana Ísu séna ísáaro. Kárík'a kumónaumne. Kemó máén-kisaugoni méyámbá maimaé'a kumónaumne. ¹³ Aifa'é ánaaenkoní áwáu kemá úne. Ááéma mé'a kíféwara'a mé'a maé'mae'a ónaumne

Ísu siyáye.

¹⁴ Súwasa mindáókoni ontará'á iyésa taaérambah nésa maé'mae'o íyantafesa unáánkwatóimo non-kwiyówanamo kawe'ó intembá miwí kawe'-úmai méraawana tirunkó aamoí wéyi. ¹⁵ Sáwi'o owiyé fintómó naawiyé úwaa'o owiyé aare-úméné waai-úménémó owiyé waásimo tinkamowasa púwówiye karo'-máníkóné waántá-waasi-imayaamo mósa márááwiye karo'-ááísáfesa aamoimó owiyé miyámó úmaesamo kowí mindáópa'a ímba iyónááwe.

¹⁶ Ísu séna kemá Ísu wiyómpakemba kesí kísau-waasigomba ai'maráúnana kentópa'a kuména mináái Fasi'aénkóní waási isáíwae séna kusimátímakaiye. Kemá Téfítin-aísaafitambo uráundawi é'a aafáúmó íyáúsisanamo wérain-o'a kemá úne Ísu siyáye.

¹⁷ Súwasa Maníkóní ámútankoe kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwaini aú-ininkaambo on-kwáásiyé sésa Maníkómpá'á teró síyasa mináái mó ísááwi Maníkómpá'á teró sénááwe. Nontáfénamo tinkáíndawi Maníkómpá'á teró. Maníkómpá'á kónae síyawi tíyana Maníkó

maé'mae'o íyan-domba úwoi timínasa nésa
maé'mae'a ónááwe.

¹⁸ Kemá Yóni paápé índa-tantaa'a maanáúfáífímbá agaimaré'a maanáúfáífínkén-ááímó isáíyan-kwaasisafe'a óraaka sé'a maanááífímbó tuwímbaimo kentí imáyáafinken-aaiwara'o síyanamo éna Maníkó sáwí-meyambo timínda agaimaré'o simátimunda-sawi-meyamba timíníye. ¹⁹ Tuwímbaimo maanááífínkémbó paápé índa-tantaa'o tínaaembo uwámiyanamo éna Maníkó minkwáásísáfena séna minkawé'l-náópa'a ímba iyé'a maé'mae'o íyan-taeramba ímba nánááwe. Maanáúfáífímbó simátimunda-aaisafena síníye kemá Yóni súne.

²⁰ Mináái érai'-aain-iye siwáí káríka'a kumónaumne sisá'á érai'-aain-ifo Fasi'aénkó Ísu érai'a úwoi kumuwo súne.

²¹ Fasi'aénkó Ísu Maníkóní waási úwoi túwa'nai ína'a méraaro. Mináái érai'-aain-iye.

Mináái taí'áiye.

**Aú-aai símai kááísamakain-aai
The New Testament in the Awiyaana language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awiyaana**

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awiyaana

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

0dda5aa4-c019-59cf-b9ee-e1fd4762d49c